

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΕ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1948

ΑΡΙΘ. 21—22

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πασχάλια Γράμματα. — † *Επισκόπου Λάμπης και Σφακίων Εύμενίου* Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὰ ὄργανα αὐτῆς. — *Παν. Ν. Τρεμπέλα* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἡ γονυκλισία ἐν ταῖς Κυριακαῖς (Α'). — *Ἀρχιμ. Παρθενίου Πολάκη* Τὸ πρόβλημα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ (Δ'). — *Πρεσβ. Ἰωάννου Σπ. Ράμφου* Ὁ ἅγιος μάρτυς Χριστοφόρος. — *Βασιλείου Βέλλα* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς. — Νέα βοήθεια τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. — *Παρατηρήσεων Στήλη*: «Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι». — Οἱ Ἅγιοι Τόποι. — *Andiatur et alter*. — *Περὶ ἀσαφείας*. — *Χρονικά*.

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀριθ. Πρωτ. 887.

Παναγιώτατε καὶ θεϊότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχᾳ, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπούδαστε ἀδελφε καὶ συλλειτουργε Κύριε Μάξιμε. Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐπὶ τῇ Ἀγίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐκ νεκρῶν ἐνδόξου Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφικὸν ἐκκληροῦντες καθήκον Ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἄσμενοι προσαγόμεθα, ἵνα ἀπὸ μέρους τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας προσαγορεύσωμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν χορείαν τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων.

Καὶ τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν αἱ καρδίαι τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ὑποδέχονται σήμερον εἶπερ ποτὲ ὡς λύτρον λύτης. Μάλιστα σήμερον, ὅτε ὁ ἀρχέκακος ἐπιστρατεύσας πάντα τοῦ σκότους καὶ τοῦ ὀλέθρου τὰ δπλα κατὰ τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ τόσας μυριάδας αὐτῶν ὑπέβαλε καὶ κατὰ συνέχειαν ὑποβάλλει εἰς θάνατον μαρτυρικόν.

Διὰ τοῦτο δὲ ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναστάσεως σήμερον δὲν εἶναι μόνον νίκη τῆς ζωῆς κατὰ τοῦ θανάτου καὶ θρίαμβος τοῦ ἀγαθοῦ κατὰ τῶν σκοτίων δυνάμεων τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ βεβαίως καὶ ἐγγύς περὶ τῆς τελικῆς νίκης τοῦ δοκιμαζομένου χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ τὸ αἶσθημα τοῦτο συνέχει ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀγανατίζομενον τὸν ὑπέροχον τῆς ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης

ἀγῶνα. Καὶ ἀκούει καὶ πάλιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῶν συγκρούσεων τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου ἐπαναλαμβάνουσαν *Εἰρήνη ἔμιν*. Καὶ αἰσθάνεται πληρουμένην τὴν χαρὰν καὶ δραματίζεται τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου καταπινόμενα μετὰ τοῦ ἀρχέκακου ὑπὸ τοῦ Ἄδου καὶ θριαμβεῖον τοῦ κράτους τοῦ Σιαυροῦ καὶ σωζομένους τοὺς πάντας ἐπὶ τῷ ὄνοματι τοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντος.

Αὐτοῦ, τοῦ Ἀναστάντος Λυτρωτοῦ τὸ ἔλεος καὶ τὴν χάριν ἐπικαλούμεθα ἐκ βαθέων ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας φίλης Παναγιότητος καὶ τῆς καὶ Αὐτὴν Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας καὶ ἐξαιτούμεθα τὰς εὐχὰς Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ δοκιμαζομένου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πάσχα, 1948.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ Ἀδελφός
καὶ δῶλος πρόθυμος

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
Πρόεδρος

Ὅμοια γράμματα διεβιβάσθησαν πρὸς τοὺς Πρωθιεράρχας καὶ τῶν λοιπῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΑΥΤΗΣ

Δὲν χρειάζονται πολλὰ λόγια, διότι τὰ λόγια εἶναι μάταια, ὅταν δὲν ὑπάρχουν τὰ πράγματα. Ἄλλως τε ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ. Θὰ εἴπωμεν λοιπὸν τὰ πράγματα χωρὶς περιστροφῆς καὶ ἀναδρομῆς εἰς τὸ παρελθὸν πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ καθορισμὸν τοῦ πῶς καὶ διατί εὕρισκόμεθα ἐκκλησιαστικῶς εἰς ἡν εὕρισκόμεθα κατὰστασιν. Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἔχει ὄργανα κατάλληλα διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ σήμερον τὸ ἔργον τῆς ἀποδοτικῆς κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κρισίμου τῶν καιρῶν. Ἀνώτερα στελέχη βέβαια ὑπάρχουν, ἀλλὰ λείπουν σχεδὸν εἰς τὸ σύνολον αὐτῶν τὰ κατώτερα στελέχη, οἱ ἐφημέριοι, ὄχι τόσο τῶν πόλεων, ὅσον τῶν χωριῶν εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν. Αὐτοὶ δηλαδὴ πού εἶναι καὶ οἱ πλέον χρήσιμοι καὶ ἀπαραίτητοι. Οἱ ἐφημέριοι εἰς τὴν ἐπαρχίαν, εἰς τὰ χωρία καὶ εἰς τοὺς πλέον μικροὺς καὶ ἀπομεμονωμένους συνοικισμούς, εἰς τὰ ὄρεινὰ καὶ τὰ ἄγρια μέρη, δὲν παρουσιάζονται, διότι δὲν ὑπάρχουν, ὡς ἄγγελοι παρήγοροι μὲ ἱεραποστολικὴν δύναμιν καὶ πνοήν. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ ἐφημερίου, τοῦ

καλοῦ καὶ ἐμπνευσμένου ἐφημερίου, τοῦ δυναμένου λόγῳ καὶ ἔργῳ νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ νὰ διαπλάσῃ τὴν νέαν γενεάν, δὲν δύναται ν' ἀναπληρωθῇ οὔτε ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον, οὔτε ἀπὸ τὸν ἱεροκήρυκα, οὔτε ἀπὸ τοὺς θρησκευτικοὺς συλλόγους καὶ τὰς λοιπὰς ποικιλωνύμους θεοσεβεῖς ὁργανώσεις. Ὅλα αὐτὰ δύνανται νὰ ἐπικουρήσουν συμπληρωματικῶς τὸ ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου ἐπιτελούμενον ἔργον τῆς πρώτης θρησκευτικῆς διαμορφώσεως καὶ καλλιέργειας, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ τὸ ἀντικαταστήσουν. Ἀντίθετος γνώμη θὰ ἐφανέρωνε τὸ ὀλιγώτερον ἀνικανότητα εἰς τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς πραγματικότητος.

Πολὺ καλὰ, λέγουσιν οἱ καλῆς πίστεως συζητηταί, ἀλλὰ πῶς θὰ ἀποκτήσωμεν σήμερον χωρὶς ἀναβολὴν καὶ μάλιστα χωρὶς κωλυσιεργίας καὶ δικολαβισμοὺς τοὺς ἐφημερίους αὐτοὺς τῆς ὑπαίθρου χώρας; ὄχι βέβαια, πρὸς Θεοῦ, μετὰ λειτουργούσας σήμερον ἐκκλησιαστικὰς σχολὰς, τὰ ὁποῖα νηπιαγωγεῖα αὐτά, μετὰ ἐπταετῆ φοίτησιν ὕστερα ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον καὶ μετὰ ἀναμονὴν κατόπιν ἄλλων ἐπτά ἐτῶν διὰ νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸν στρατόν, καὶ τότε, ἂν εὐδοκήσουν καὶ συντρέξουν, ἐκτὸς τῆς ἀτομικῆς προαιρέσεως τῶν ὑποψηφίων, καὶ ἄλλοι εὐνοϊκοὶ ὄροι καὶ παράγοντες. Καὶ ὅμως τὸ πείραμα μιᾶς πεντηκονταετίας τοῦλάχιστον διὰ τὴν Κρήτην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν εἰς ἐφημερίους τῶν σχολῶν τούτων δὲν μᾶς ἐδίδαξεν ἄραγε νὰ μὴ ἐξαμαρτάνωμεν ὄχι δὲς, ἀλλὰ πολλάκις;

Διὰ τὰ ἀποκτήσωμεν ἐφημερίους πραγματικούς καὶ ἱκανοὺς ἁμέσως καὶ κατὰ τρόπον θετικὸν καὶ οὐχὶ εἰκονικὸν καὶ ὑποθετικὸν πρέπει νὰ λειτουργήσουν κατὰ περιφέρειας ἀνώτερα ἐκκλησιαστικὰ φροντιστήρια, ὅπως συμβαίνει μετὰ τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς παιδαγωγικὰς ἀκαδημίας. Τὰ κατώτερα φροντιστήρια ἄς παύσουν παρασκευάζοντα ἡμιτελῆ καὶ ἀνάπηρα ὄργανα, μὴ δυνάμενα νὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ νῦν καιροῦ. Ὁ ἐφημέριος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι κατώτερος τοῦ διδασκάλου· κατὰ τὰ μορφωτικὰ προσόντα, ὡς καὶ τὸν λοιπὸν σύγχρονον ἐξοπλισμόν. Οἱ ἐφημέριοι καὶ οἱ διδασκαλοὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἀποτελοῦν, τρόπον τινά, τὸ πανεπιστήμιον αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωσιν γενικὴν συγκρότησιν ἀνωτέραν τῆς τῶν ἐν ταῖς πόλεσι συναδέλφων αὐτῶν. Εἰς τὰς πόλεις τὰ ἐλλείποντα τοῦ ἐφημερίου δύνανται νὰ ἀναπληρωθοῦν καὶ ἀπὸ ἄλλους παράγοντας, ἀλλ' εἰς τὰ χωρία ποῖος θὰ ἀναπληρώσῃ τὸν ἐφημέριον ποῦ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος ποῦ ἔχει ἐκεῖ τὸ βέτο καὶ τὸ αὐτὸς ἔφα; Ἐξέλθετε εἰς τοὺς ἀγρούς, ζήσατε ἐκεῖ καὶ παρακολουθήσατε τὴν φυσικὴν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ζωὴν, διὰ νὰ ἴδητε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐγκληματοῦμεν μετὰ τὸ νὰ μὴ ἔχωμεν τοποθετήσει ἀκόμη ἐκεῖ τὸν πρῶτον αὐτὸν δημιουργικὸν παράγοντα.

Ἄλλ' ἐφθάσαμεν εἰς τὸν γόρδιον δεσμόν, καὶ

ποῖος εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς ἐκεῖνος καὶ ὁ δυνατὸς ποῦ θὰ τολμήσῃ νὰ τὸν λύσῃ; Πῶς καὶ ποῦ θὰ ἐξευρεθῶν οἱ οἰκονομικοὶ πόροι διὰ τὴν ἀνωτέραν αὐτὴν παιδευσιν, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῶν τοιούτων ἐφημερίων; Μήπως νομίζετε, ὅτι θὰ ἀπασχοληθῶμεν καὶ μετὰ ζητήματα παπαδικὰ ἐπιβαρύνοντες τὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν ἐν οὕτῳ κρίσιμῳ οἰκονομικῷ καιρῷ; Ὅχι βέβαια, διότι δὲν εἴμεθα τόσο ἀφελεῖς, οὐδὲ παροικοῦμεν ἐπὶ τόσα χρόνια ἐν Ἱερουσαλὴμ. Δὲν πρέπει, βεβαίως, νὰ ζητῶμεν ἡμίμετρα καὶ ἐμβαλώματα, τὰ ὁποῖα δὲν ὠφελοῦν, αὐτὰ βλάπτουν, ὡς παρατείνοντα μίαν νῦν ἄσπαστον κατάστασιν. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιδιώξωμεν λύσιν ριζικὴν καὶ φυσικὴν μετὰ τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ χρονίσασα αὐτὴ ὑπόθεσις δύναται κάλλιστα χωρὶς σοφιστείας νὰ διευθετηθῇ πλήρως καὶ ἱκανοποιητικῶς, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρξῃ πίστις καὶ ἀναγνώρισις, ὅτι ὁ ἐφημεριακὸς παράγων διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἀνάπλασιν τοῦ ἔθνικοῦ μας ὁργανισμοῦ δὲν ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ μηδέν, οὐδὲ ἀποτελεῖ ἀμελητέαν δύναμιν ζυμωτικὴν. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μας παρουσία, ἣ τε ἐνοριακὴ καὶ ἡ μοναστηριακὴ, εἰς τί καὶ πρὸς τί μέχρι τοῦδε ἐχρησιμοποιήθη καὶ διετέθη; καὶ κατὰ τοὺς ὁλοῦ καὶ οὐχὶ ἀγαθὰ τῇ ἐκκλησίᾳ φρονούντας καὶ κατὰ φρένας καὶ συμφέρον μερμηρίζοντας εἰς τί καὶ πρὸς τί μέλλει νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ διατεθῇ καὶ σήμερον; Θὰ διατεθῇ, λέγουσιν, διὰ κοινωφελεῖς σκοποὺς καὶ μόνον δι' αὐτοὺς, καὶ θὰ λάβετε ὡς ὑπόδειγμα καὶ νὰ παραδειγματισθῆτε ἀπὸ τὰ ἐφεδρικά ταμεῖα ἐν Κρήτῃ, διὰ τὰ πανηγυρισθέντα ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ τὸν ἐκπληρωθέντα ὑψηλὸν σκοπόν!!! Καὶ ὅμως δὲν ἦσαν ἀμαρτωλὰ τὰ ἀποσπασθέντα ἄρτια πέμπτα ἐκ τῆς περιουσίας τῶν ἐκεῖ Ἱερῶν Μονῶν, διὰ νὰ λάβουν τὸ οἰκτρὸν κατάντημα τῆς ἐξανειμίσεως καὶ φθορᾶς χωρὶς νὰ ἐξυπηρετήσουν ἀνώτερον γενικὸν ἀνθρωπιστικὸν κοινωνικὸν σκοπόν.

Ἄλλ' ἐρωτῶμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τὴν σειρὰν μας: ὥστε ἡ δημιουργία ἐφημερίων ἱκανῶν εἰς τὸ νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ καθοδηγοῦν τὸν λαὸν εἰς τὴν πνευματικὴν του ζωὴν δὲν εἶναι καὶ αὐτὸς ἱερός καὶ πλέον ἢ κοινωφελὴς σκοπός; Καὶ μήπως τὸ ἔργον τῆς τροφοδοσίας τοῦ λαοῦ μας μετὰ τὰ ἀγνὰ καὶ ἅγια χριστιανικὰ διδάγματα καὶ τὰς ἀδόλους ἔθνικὰς παραδόσεις δὲν ἀποβαίνει ἁμέσως συντελεστικὸν καὶ εἰς τὴν ὑλικὴν προκοπὴν καὶ εὐημερίαν τοῦ συνόλου; Καὶ διὰ τίνος ἄλλου μέσου διασφαλίζονται οἱ ὄροι τῆς ἀδελφικῆς καὶ εἰρηνικῆς διαβίωσεως τῶν κατοικούντων τὴν ὑπαίθρον, ὥστε ἐν ψυχικῇ γαλήνῃ καὶ ἡρεμίᾳ νὰ ἐπιδίδονται οὗτοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τὴν μείζονα παραγωγὴν; Μήπως ἐξασφαλίζονται ταῦτα διὰ μόνου τοῦ κνούτου καὶ τῆς ἀστυνομικῆς ἀπειλῆς; Ἡ ἐκκλησία δὲν ζητεῖ τιμητικὴν διάκρισιν, οὐδὲ ἀμοιβὰς δι' ὅσας κατὰ καιροῦ προσέφερον ὑπηρεσίας εἰς τὴν κοινω-

νίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν. Ἀπαιτεῖ ὁμοῦ καὶ προβάλλει τὴν δικαίαν καὶ λογικὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ ἀφαιρῶνται ἀπ' αὐτῆς τὰ ὕλικά μέσα, ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία, τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὀργάνων κατὰ πάντα ἱκανῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν ἀποστολῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν τῇ Ἑλληνοχριστιανικῇ. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ φιλοδοξία τῆς: νὰ μὴ μένη νεκρὰ καὶ ἐξουθενημένη, ἀλλὰ νὰ καταλάβῃ τὴν πρωτοπορίαν εἰς τὴν νέαν συντονισμένην προσπάθειαν πρὸς νέαν χριστιανοελληνικὴν πρόοδον καὶ μετ' εὐκλείας ἀκμῆν.

† Ὁ Λάμπης-Σφακίων ΕΥΜΕΝΙΟΣ

Η ΓΟΝΥΚΛΙΣΙΑ ΕΝ ΤΑΙΣ ΚΥΡΙΑΚΑΙΣ

Α΄.

Μὲ τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτην πρόην Παραμυθίας Ἀθηναγόραν συνηντώμεθα συχνάκις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην. Κατὰ μίαν τῶν συναντήσεών μας τούτων ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὴν γνώμην μου περὶ τῆς εὐλαβοῦς συνηθείας, τὴν ὁποίαν ἔχουν πολλοὶ χριστιανοὶ νὰ γονυπετῶσιν ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ κατὰ τὰς στιγμὰς τοῦ καθαγιασμοῦ τῆς θείας Εὐχαριστίας. Εἰς ἀπάντησιν ἐπεκρότησα ἀνεπιφυλάκτως τὴν συνήθειαν ὡς ἐκδήλωσιν λατρευτικὴν καὶ ὡς ὀφειλομένην προσκύνησιν εἰς τὸ ὕψιστον τῶν μυστηρίων, ἐν τῷ ὁποίῳ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πιστευόμενος ὅτι ἐνοικεῖ σωματικῶς διὰ μεταστοιχειώσεως τῶν καθηγιασμένων δώρων, παρέχων εἰς ἡμᾶς αὐτὸ τὸ Σῶμα αὐτοῦ καὶ αὐτὸ τὸ Αἷμα αὐτοῦ. Μὲ τὴν διακρίνουσαν τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ ζωρότητα—δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ὀξύτητα—ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης μοῦ ἀντέταξε τοὺς ὀρισμοὺς τῶν θείων κανόνων. Καὶ ἐγὼ τότε τῷ ἀντιπαρητήρησα, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ γονυκλίνουδς προσευχῆς, ἀλλὰ περὶ ἐκδηλώσεως λατρευτικῆς πρὸς τὸν ἐν τῷ μυστηρίῳ παρόντα Κύριον, ἐκδηλώσεως δὲ μόνον ἐπὶ ὠρισμένας στιγμὰς κατὰ τὴν μακρὰν ἀκολουθίαν τῆς λατρείας τῆς Κυριακῆς. Τοῦ ὑπενεθόμισα δέ, ὅτι κατὰ τὰ ἱερά Εὐαγγέλια ἐν αὐτῇ τῇ χαρμοσύνῳ ἡμέρᾳ τῆς Ἀναστάσεως παρουσιάζονται αἱ μυροφόροι γυναῖκες προσπίπτουσαι ἐνώπιον τοῦ ἀναστάντος Κυρίου, ἵνα «κρατήσωσιν αὐτοῦ τοὺς πόδας» (Ματθ. κη' 9). Ἐπὶ πλέον ὡς παράλληλον πρᾶξιν ἀποδεικνύουσιν, ὅτι κατ' ἐκτάκτους στιγμὰς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως θὰ ἐπετρέπετο ἡ γονυκλισία, τοῦ προέβαλον τὰ κατὰ τὰς χειροτονίας συμβαινόντα, καθ' ἃς ὀρίζεται ρητῶς, ὅτι ὁ χειροτονούμενος πρεσβύτερος ἢ ἐπίσκοπος γονυπετεῖ ἐξ ὀλοκλήρου ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου, συνήθως δὲ αἱ χειροτονίαι γίνονται ἐν ἡμέραις Κυριακῶν καὶ οὐδαμοῦ οὐδέποτε ὠρίσθη, ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λάβῃ χώραν τελετὴ χειροτονίας. Διὰ μίᾳς ἢ ὀρμῆς τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου ἀνεκόπη

καὶ ἡ συζήτησις ἡμῶν ἐτράπη ἐπὶ ἄλλα θέματα.

Ὅφειλῶ ἐν τούτοις νὰ ὁμολογήσω, ὅτι, ὅταν προέβαλλον τὴν ὑπὸ τῶν εὐαγγελίων ἀναφερομένην ἐδαφιαίαν πρόσπτωσιν τῶν Μυροφόρων γυναικῶν ἐνώπιον τοῦ ἀναστάντος Κυρίου, δὲν ἐφανταζόμην ποτὲ ὅτι ἡ λατρευτικὴ ἐκείνη προσκύνησις τῶν εὐλαβῶν καὶ ἀγίων γυναικῶν ἔσχε τὸν ἀντίκτυπον αὐτῆς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πράξει. Ἐδοκίμασα διὰ τοῦτο βαθυτάτην ἐκπληξιν, ὅταν πρὸ τινῶν ἐβδομάδων μελετῶν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τὸν ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος χρονολογούμενον μεμβράνινον κώδικα, τὸν περιέχοντα τὸ Τυπικὸν τῆς Εὐεργέτιδος καὶ διασφραζόμενον τὴν τάξιν, καθ' ἣν ἐγίνοντο αἱ ἀκολουθίαι ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, βεβαίως πολὺ πρὸ τοῦ μνημονευθέντος αἰῶνος, εὐρέθησαν πρὸ τῆς κατωτέρω περικοπῆς, ἀφορώσης εἰς τὴν τελετὴν τῆς Ἀναστάσεως:

«Τελειώσας τοίνυν ὁ ἱερεὺς θυμῶν τὸν λαόν, ἴσταται ἔμπροσθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν καὶ σφραγίσας ἐκ τρίτου μετὰ τοῦ θυμιατοῦ λέγει εἰς ἐπήκοον: Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ. Καὶ τοῦ λαοῦ τὸ Ἀμὴν ἀποκρινόμενον ἀπάρχεται τὸ τροπάριον ὁ ἱερεὺς μετὰ ἤχου πλ. α' Χριστὸς ἀνέστη. Τοῦτου δὲ λεγομένου πάντες πίπτουσι χαμαὶ δοξάζοντες τὸν ἀναστάντα Χριστόν».

Καὶ δὲν εἶνε μόνη ἡ διάταξις αὕτη. Κατ' ἄλλον κώδικα, τοῦ ΙΒ' αἰῶνος καὶ τοῦτον, δημοσιευθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς τὸν Β' τόμον τῆς Ἱεροσολυμ. Σταχυολογίας του, ἀναγινώσκομεν (ἐν σελ. 191) ἄλλο τυπικὸν τῆς τελετῆς τῆς Ἀναστάσεως. Κατὰ τὴν ἐνδιαφέρουσαν ἡμᾶς περικοπὴν, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀντιφωνικὴν ἐπανάληψιν τοῦ Χριστοῦ ἀνέστη «ἀνοίγονται (αἱ πύλαι) καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατριάρχης σὺν τῷ κλήρῳ εἰς τὸν ναὸν ψάλλοντες τὸ Χριστὸς ἀνέστη. Καὶ εὐθὺς εἰσελεύσεται ὁ πατριάρχης καὶ ὁ ἀρχιδιάκων εἰς τὸν ἅγιον Τάφον, οἱ δύο καὶ μόνον καὶ οἱ μυροφόροι ἰστάμενοι ἔμπροσθεν τοῦ ἀγίου Τάφου καὶ τότε ἐξέλθῃ ὁ πατριάρχης πρὸς αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς Χαίρετε, Χριστὸς ἀνέστη. Τότε πίπτουσιν οἱ μυροφόροι εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἀνιστάμενοι καὶ θυμιάσουν τὸν Πατριάρχην καὶ πολυχρονίζουσιν αὐτῷ».

Ποῖαι διαμαρτυρίαι θὰ ἠκούοντο σήμερον, ἐὰν συνέβαινε νὰ ἐπαναληφθῇ ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ Θ' καὶ Ι' αἰῶνος τούλάχιστον πρᾶξις ἀπεκρυστάλλωσε καὶ εἰς εἰδικὰς τοῦ ἰσχύοντος τότε Τυπικοῦ διατάξεις!

Πράγματι ἡ τοιαύτη ἀπήχησις, τὴν ὁποίαν ἡ εὐλαβῆς προσκύνησις τῶν Μυροφόρων ἔσχε ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, προσδίδει προδήλως σοβαρὰν σημασίαν καὶ εἰς ἄλλας δύο ἢ τρεῖς ἐνδείξεις ἐκ τῆς Κ. Δ., μαρτυρούσας καὶ ταύτας, ὅτι εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις καὶ στιγμὰς δὲν εἶνε ἀπηγορευμένον καὶ τὸ ἐν τῇ Κυριακῇ ἢ τῇ περιόδῳ τῆς Πεντηκοστῆς κλί-

νειν γόνυ. Τὴν μίαν ἐκ τῶν ἐνδείξεων τούτων ἐσημείωσεν ἤδη ὁ ἀείμνηστος Νικόδημος εἰς τὸ Πηδάλιον, ἀναφερόμενος ἐν ὑποσημείωσει του εἰς τὸν Κὸν κανόνα τῆς Α'. Οἰκουμενικῆς εἰς τὴν μαρτυρίαν τοῦ εἰκοστοῦ κεφαλαίου τῶν Πράξεων, κατὰ τὸ ὁποῖον «ὁ Παῦλος παρέπλευσε τὴν Ἐφεσον, ἐπειδὴ καὶ ἐσπούδαζε νὰ εὗρεθῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιφέρεται «ταῦτα εἰπὼν (ὁ Παῦλος) θεῖς τὰ γόνυα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο». Καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀκόλουθον εἰκοστὸν πρῶτον κεφάλ. γράφει ὁ ἴδιος Λουκάς, ὅτι πηγαίνοντες εἰς τὴν Τύρον «θέντες τὰ γόνυα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηύξαμεθα». Προδήλως δὲ πρόκειται εἰς τὰ χωρία ταῦτα περὶ ἡμερῶν περιλαμβανομένων εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Πεντηκοστῆς περιόδου. Ταῦτα ὁ Νικόδημος.

Ἡ δευτέρα δὲ ἐνδείξις εὐρίσκεται εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως. Ποίαν ἡμέραν ἐγένετο ὁ Ἰωάννης ἐν πνεύματι καὶ εἶδεν ὅσα κατέγραψεν ἐν τῇ Ἀποκαλύψει; Τὸ λέγει ὁ ἴδιος: «ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ» (Ἀποκ. α' 10). Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν αὐτὴν παρουσιάζονται ἐν μὲν τῷ οὐρανῷ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι πίπτοντες καὶ προσκυνοῦντες ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα (Ἀποκαλ. δ 10, ε 14), ἐπὶ δὲ τῆς γῆς αὐτὸς ὁ Ἰωάννης οὐχὶ ἄπαξ, ἀλλὰ καὶ ἐκ δευτέρου (Ἀποκαλ. ιθ 10 καὶ κβ 8) πίπτων ἐμπροσθεν «τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου προσκυνησαὶ αὐτῷ». Ἀξιοσημείωτον τυγχάνει, ὅτι κατὰ τοὺς νεωτέρους λειτουργιολόγους εἰς τὰ περὶ λατρείας ἐν τῷ οὐρανῷ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει περιγραφόμενα ἀπετυπώθησαν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς πρώτης λατρείας τῶν χριστιανῶν.

Αὐτὰ ἔκαμαν τὸν ἀείμνηστον Νικόδημον, ἀκριβῆ τρητὴν τῶν ἰ. κανόνων καὶ θερμὸν ὑπέρμαχον τῶν κατὰ τῆς γονυκλισίας τῶν Κυριακῶν καὶ κανονικῶν διατάξεων, νὰ προσθήσῃ εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν ὑποσημειωσίν του καὶ τὰ ἐπόμενα: «Σημείωσαι δέ, ὅτι ὁ παρῶν κανὼν δὲν λέγει διὰ τὰς γονυκλισίας, τὰς παρ' ἡμῶν κοινότερον ὀνομαζομένας μεγάλας μετανοίας, αἵτινες καὶ προσπτώσεις κυρίως ὀνομάζονται, τὰς ὁποίας, ὅταν χάριν ἀσπασμοῦ γίνονται ἀγίων εἰκόνων θετέον καὶ μάλιστα τῶν φρικτῶν μυστηρίων, δὲν ἐμποδίζει τόσον ὁ δέκατος κανὼν τοῦ ἀγίου Νικηφόρου οὔτε ἐν τῇ Κυριακῇ, οὔτε ἐν ὅλῃ τῇ Πεντηκοστῇ, ὅσον καὶ τὰ ἱερά ἄσματα λέγοντα ποτὲ μὲν Σοὶ προσπίπτωμεν τῷ ἀναστάντι ἐκ τάφου, ποτὲ δὲ Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσω Χριστῷ τῷ ἀναστάντι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα».

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Ἐμβλέψατε εἰς τὰς ἀρχαίας γενεάς καὶ ἴδετε· τίς ἠλπίσεν ἐπὶ Κύριον καὶ κατησχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ὑπερείδεν αὐτόν; Σοφ. Σειράχ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΕΝ Τῷ, ΣΥΓΧΡΟΝῷ, ΚΟΣΜῳ,*

Δ'

Ἡ διαπίστωσις τῆς ἀνάγκης τῆς ἱεραποστολῆς δεικνύει καὶ τὰ γεωγραφικὰ ὅρια τῆς δράσεως αὐτῆς. Ἡ δράσις αὕτη συγκεντρῶται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ, ὅτι οἱ ἀνήκοντες ἐξωτερικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ οἱ διακόψαντες πᾶσαν σχέσιν πρὸς αὐτὴν δεόν νὰ θεωροῦνται ὡς εἰδωλολάτραι. Ἡ χάρις τοῦ βαπτίσματος ὑπάρχει πάντοτε καὶ παρ' αὐτοῖς, καθὼς καὶ ἡ σφραγὶς τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλ' ὅμως ἔχομεν ὡμὴν τὴν πραγματικότητα τῆς ψυχικῆς διαφθορᾶς τῶν συζώντων μετὰ πάσης κακίας καὶ ἀνομίας, καίτοι ἔτυχον τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας. Ἐχομεν ὡμὴν τὴν πραγματικότητα τῆς κοινωνικῆς κλίμακος, ἥτις ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω ἔπαυσε νὰ ἐμπνέηται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐχομεν τὰς μεγάλας ἐργατικὰς μάζας, αἵτινες εἶνε πλέον ξένα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, φανερῶς ἐχθρικοί, ἔτοιμοι νὰ λάβουν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν. Ἴδου λοιπὸν τὸ «ἐσωτερικόν» τῆς ἱεραποστολῆς.

*

Ἡ τοιαύτη ἱεραποστολὴ δὲν εἶνε ξένη πρὸς ὅ,τι ἡ ἁγία Γραφὴ ἱστορεῖ. Ὁ Wichern δίδει θεολογικὴν βᾶσιν εἰς τὴν κατεύθυνσίν του. Ἡ ἱστορία τῆς τοιαύτης ἱεραποστολῆς, ἔλεγεν, ἀρχεται μετὰ τῆς ἱστορίας τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τῆς δράσεως τῶν προφητῶν. Εἰς τὸν λαὸν τοῦτον ὠρίσθη ἡ γραμμὴ τῆς θερησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἕκαστος ἦτο ἐλεύθερος ν' ἀκολουθήσῃ ἢ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ τὴν δοθεῖσαν ἐντολήν, ἦτο ἀναγκαῖα ἡ ἀντίδρασις καὶ ἡ προσπάθεια πρὸς ἐπαναφορὰν τῶν πλανωμένων. Ὁ προφητικὸς ἰδίᾳ λόγος «ἀγωνίζεται σκληρῶς κατὰ τῆς εἰδωλολατρίας ἐνὸς λαοῦ ἐκλεκτοῦ, ἥτις εἰδωλολατρεία δὲν παύει νὰ ἐμφανίζηται ὑπὸ διαφόρους μορφάς». Ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη ἀποστολὴ τῶν προφητῶν διενεργεῖται ἐν ὀνόματι δύο ἀρχῶν τῆς θερησκευτικῆς ἀρχῆς, στηριζομένης ἐπὶ τῶν ἐπαγγελιῶν τῶν δοθεισῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς ἀρχῆς, δηλαδὴ τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία ἢ προελθοῦσα ἐκ τῆς Πεντηκοστῆς εἶνε ἡ «καινὴ κτίσις» ἢ εἰδωλολατρεία καὶ ὁ ἰουδαϊσμός ἐνικήθησαν, καὶ οὕτω ἡ ἐσωτερικὴ ἱεραποστολὴ κατήργει ἑαυτήν. Ἡ ἐπικράτησις τοῦ χριστιανισμοῦ εἶνε τὸ ἔργον τῆς θείας βουλῆς. Τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἐπιτρέπει καὶ καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἀνθρωπίνην διαπαιδαγωγῆσιν διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Οἱ κληρονόμοι τῶν χαρισμάτων τῆς Πεντηκοστῆς ἔλαβον τὴν ἀποστολήν νὰ παιδαγωγῶσι τοὺς λαοὺς εἰς Χριστόν. Εἶνε ὑπουργοὶ ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς. Ἄλλὰ τὸ ἔργον αὐτῆς ἐξετελέσθη; Ὁχι, ἀπαντᾷ ὁ Wichern. Οὐχὶ διότι ἐξέλιπε τὸ

*) Τέλος.

πνεῦμα καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τῆς ἱεραποστολῆς, ἀλλὰ διότι ἡ Ἐκκλησία διετήρησε μὲν τὸν ζήλον τῆς ἐξωτερικῆς ἐξαπλώσεώς της, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ της. Διενεργεῖ μὲν τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς εἰδωλολατρείας τοῦ ἔξω κόσμου, δὲν στρέφεται ὅμως καὶ κατὰ τῆς εἰδωλολατρείας, ἣτις ἐμφωλεύει ἐν τῷ κόλπῳ της. Ἐνεκα τῆς ἀδρανείας τῶν χριστιανῶν, ἡ νίκη τοῦ χριστιανισμοῦ δὲν ἐσήμανε τὴν ἐναρξιν τῆς κατακτήσεως τοῦ κόσμου διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ τῆς κατακτήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπὸ τοῦ κόσμου. Ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς εἶνε «πτηνὸν σπάνιον». Ὁ Σπένερ, καθὼς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἐπεχείρησε τὴν ἀνάπτυξιν χριστιανικῶν ἀτομικότητων καὶ ὠρισμένων ὁμάδων, προωρισμένων νὰ τελέσουν ἔργον ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς. Ὁ ξηρὸς ὅμως καὶ στενῆς ἀντιλήψεως πειτισμὸς αὐτός, κατὰ τὸν Wichern, οὔτε ἤσκησε ροπήν ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν, οὔτε ἐνόησε τὸ ἱεραποστολικὸν του καθήκον.

*

Ἦδη πρὸ τοῦ 1848 ὁ Wichern εἶχε σκληρῶς ἐκφρασθῆ περὶ τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως: «Ἐξ ἑνὸς ἢ διαφθορά, ἐξ ἧς πάσχει ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία» ἐξ ἑτέρου, ἡ ἀδυναμία τοῦ κλήρου νὰ προσαγάγῃ τὸ ἱκανὸν φάρμακον κατὰ τοῦ κακοῦ τούτου... Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἐκκλησίας μας ὑπάρχουν χιλιάδες ἀτόμων βαπτισθέντων καὶ κατηχηθέντων, τὰ ὁποῖα ὅμως ἀκολούθως οὔτε ἀκούουν πλέον τὸν λόγον τῆς σωτηρίας, οὔτε λαμβάνουν τὴν παραμυθίαν τοῦ Ἐδαγγελίου. Μεταξὺ τῶν τοιούτων «χριστιανῶν» ὑπάρχουν καὶ οἱ ἔχοντες τὴν ἐντιμότητα καὶ δικαιοσύνην τοῦ ἀστού..., ἀλλ' εἶνε πολυπληθεῖς ἔκλεινοι, τῶν ὁποίων ἡ ἐσωτερικὴ κατάπτωσις ἐγένετο αἰτία νὰ κρημνισθοῦν εἰς ἄβυσσον κακῶν, παρασύροντες καὶ τοὺς οἰκειούς των... Εἶνε ἀφάνταστος ἡ διαφθορὰ τοῦ λαοῦ καὶ σπάνιοι οἱ δυνάμενοι νὰ πιστεύσουν εἰς τὴν πραγματικότητα. Τίς τρέχει εἰς βοήθειαν τῶν ἀνθρώπων τούτων; Τίς ἔφερε πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον οὐδόλως ζητοῦν; Πάντοτε εἶνε οὕτω, θὰ εἶπουν. Δυνατόν! Ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς κινεῖ τοὺς ἀγαπῶντας τοὺς ἀδελφούς των νὰ ἐργασθοῦν ὑπὲρ τῆς διασώσεώς των».

Ἡ θύελλα προσήγγισεν. Ὁ Wichern ἤκουσεν ἤδη τὴν φοβερὰν βοήν της. «Μὴ πλανώμεθα, ἔγραψεν. Ὅσοι θέλουν νὰ ἴδουν, ἔχουσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν των τὰς ἀποδείξεις ἀπίας. Τὰ σύγχρονα γεγονότα εἶνε προειδοποιήσεις... Ἡ ἀποστασία προ- παρασκευάζεται. Ἡ πλειονότης μεταξὺ ἡμῶν ἀκούει τὴν μακρυνὴν βοήν τοῦ κερανοῦ, εὐρίσκει πανταχοῦ τὰ σημεῖα ἀνατροπῶν, ἀλλὰ συγχάκις δὲν τὰ κατανοεῖ. Ἀλλ' ὅστις ἔχει ὀφθαλμούς, παρακολουθεῖ τὴν βοήν μέχρι τοῦ φλέγοντος κρατήρος: θὰ ἔχη νὰ προσβληθῆ ἐκ τυφλώσεως καὶ νὰ χαθῆ τίς οἶδεν εἰς ποίας νεφελώδεις θεωρίας, διὰ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀναγκαιότητα δράσεως τῶν χριστιανικῶν κοινότητων διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς. Τί θὰ συμβῆῖ ἐάν δὲν τεθοῦν εἰς ἐνεργεῖαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῆς πίστεως; Τί θὰ ἐπέλθῃ ἐάν οἱ ἀναδεχθέν-

τες τὴν κλήσιν πρὸς δοῦσιν παραμείνουν ἀδρανεῖς;

*

Ἡ προφητικὴ αὕτη κραυγὴ ἐπιπτεν εἰς τὸ κενόν. Οὐδεὶς εἶχεν ὀφθαλμούς διὰ νὰ ἴδῃ. Ὡ τῆς τυφλώσεως τῶν ὀρθῶς σκεπτομένων! Ἡ ἀγρία κοινωνικὴ θύελλα ἐξερράγη. Ἀνέτρυσεν, ἐξερράβωσεν, ἐσκόρπισε τὴν φρίκην, ἀνεμόχλευσε τὴν θάλασσαν τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς ἀνηθικότητος. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, ὁ Wichern ἔγραψε: «Τὰ γεγονότα εἶνε ἀνηκουστα. Θὰ ἔλθουν ἄλλα πολλῶ χεῖρονα. Πῶς δύναται τις νὰ ἐκπλαγῆ, ὅταν τόσοσ ὀλίγον γνωρίζῃ τοὺς ὄρους τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ; Τοῦναντίον, θαυμάζομεν, ὅτι δὲν ἐξέσπασαν ταῦτα πολὺ πρότερον. Ἡ ἐσωτερικὴ ἱεραποστολή... ἀπὸ πολλοῦ ἔδειξε τὴν ἄβυσσον. Ἐκάλεσε, παρεκάλεσεν, ἰκέτευσεν, εἰδοποίησε, συμβούλευσεν, ἔδειξε τὰς ὁδοὺς τῆς σωτηρίας. Παρὰ τὰς δυσκολίας καὶ τὰ ἐμπόδια τὰ ἀντιτασσόμενα κατ' αὐτῆς, ἐκάλεσε πάντας εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δράσεως, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἐδαγγελίου».

Εἰς τὴν θριαμβευτικὴν εἰσβολὴν τοῦ εἰδωλολατρισμοῦ ἀντετάσσετο ἀκόμη εἰς κόσμος λεγόμενος χριστιανικός. «Ἀλλ' ἐν τοῖς κόλποις τούτου ἡ χριστιανικὴ παλαίον κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ ἀποστασία ἰσχυροποιεῖται διὰ τῶν χριστιανῶν. Ἡ τοιαύτη δὲ ἀποστασία εἶνε φοβερωτέρη τῆς τοῦ εἰδωλολατρισμοῦ... Δὲν εἶνε μακρὰν αἰ ἡμέραι, καθ' ἃς θὰ παραστῶμεν ἐνώπιον ὄχι μόνον γενικῆς ἀποστασίας, ἀλλὰ τῆς ἀρνήσεως πάσης θρησκείας».

*

Ἡ ζοφερά αὕτη ἀπεικόνισις τῆς πραγματικότητος δὲν πρέπει νὰ εἴσῃ εἰς παντελὴ ἀπελπισίαν. Ὁ Wichern ἐκήρυξε τὸ θάρρος, τὴν ἐλπίδα, τὸν ἐνθουσιασμόν. Ὅχι ἐνθουσιασμόν λογοκοπικόν, εὐθηγόν, ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἀζημιώτων. Ἡ κατάστασις δέον ν' ἀντικρουθῆ κατὰ πρόσωπον, νὰ ζυγισθῆ, νὰ κριθῆ, νὰ γνωσθῆ ἡ οὐσία της. Ἀπαιτεῖται ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν θεῖαν προστασίαν: πίστις, ὅτι τὸ μόνον φῶς ἐν μέσῳ τοῦ πικροῦ σκότους τοῦ αἰῶνος εἶνε ὁ Χριστός: ὅτι ὑπεράνω πάντων τῶν ἀνθρωπίνων ὑπολογισμῶν ὑπάρχει ὁ λόγος του, ὁ ὁποῖος εἶνε ἡ νίκη κατὰ τοῦ θανάτου: ὑπάρχει ἡ ἀνάστασις του, ἡ ὁποία ἀναδεικνύει τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς ἀποστόλους Θεοῦ ζῶντος. Ἡ συνείδησις, ὅτι καλούμεθα νὰ λατρεύσωμεν καὶ διακονήσωμεν Θεὸν ζῶντα, θὰ δυναθῆ νὰ παραμερίσῃ τὸν ἐγωισμόν τῶν μὴ σκεπτομένων ἄλλο τι, ἢ πῶς νὰ συγκρατηθῶσιν εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνεροχρήθησαν.

*

Τοιοῦτον ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς τὸ διάγγελμα τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς. Πολλὰ ζητήματα ἠγέρθησαν ἐντεῦθεν, προκαλέσαντα σοβαρότητας ἀντιρροήσεις καὶ συζητήσεις. Παρὰ ταῦτα, ἀπέμενεν ἰσχυρὰ ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ περισωθῆ ἢ διὰ τῆς ἐπανάστασις εἰς τὰς πηγὰς της, διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀποστολικοῦ πνεύματος, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔμβλημα εἶνε ἡ πίστις διὰ τῆς ἀγάπης ἐνεργουμένη.

Παρίσιοι Ἀρχιμ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

[9 Μαΐου]

Ὁ ἅγιος Χριστοφόρος¹ εἶναι εἰς τῶν δημοφιλεστέρων μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ μνήμη του τιμᾶται οὐ μόνον ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀλλ' εὐρύτατα καὶ ἐν τῇ Δύσει καὶ εἰδικώτερον ἐν Ἰσπανίᾳ².

Εἰς τὰ Acta Sanctorum³ ὑπάρχει λατινιστὶ διεξοδικὴ πραγματεία περὶ τοῦ μάρτυρος τούτου⁴, ἀλλ' αἱ περὶ τῶν μαρτυριῶν αὐτοῦ, τοῦ εἴδους τοῦ θανάτου καὶ περὶ τοῦ χρόνου τῆς μακαρίας τελευτῆς του διηγήσεις εἶναι τόσον διάφοροι, ὥστε οἱ ἐκδόται τῶν Ἄκτα εἰς οὐδὲν θετικὸν πόρισμα καταλήγουν. Ἐκ τῶν βιογράφων τοῦ ἁγίου οἱ μὲν φέρουσιν αὐτὸν καταγόμενον ἐκ τῶν Χαναναίων εἰδωλολατρῶν, οἱ δὲ ἐκ τῶν λεγομένων κυνοκεφάλων ἀνθρωποφάγων⁵, ἐξ οὗ καὶ παριστῶσιν αὐτὸν κυνοπρόσωπον⁶. Οὕτω εἰς τῶν βιογράφων του πρὸς τοῖς ἄλλοις σημειώνει καὶ τὰ

1. Τὸ ὄνομα Χριστοφόρος (ὁ φέρων τὸν Χριστὸν) καὶ οὐχὶ Χριστόφορος φέρεται ὑπὸ διαφόρους τύπους. Λίαν ἐνωρὶς ἐδίδετο ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν τὸ ὄνομα τοῦτο κατὰ τὸ βάπτισμα.

2. Ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν μνήμην τοῦ μάρτυρος Χριστοφόρου τὴν 25 Ἰουλίου.

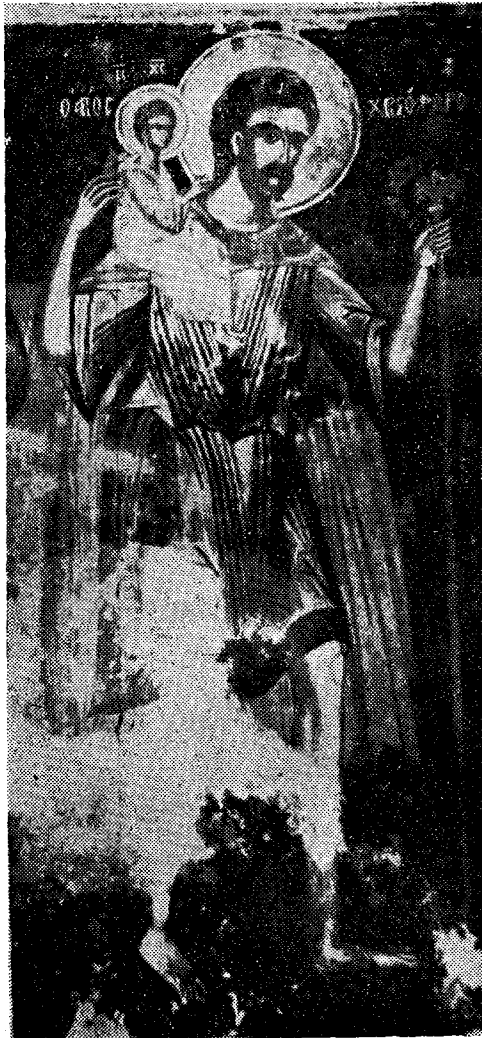
3. Julii t. VI 125-149.

4. Ὑπὸ τὸν τίτλον: De S. Christophoro martyre forte in Lucia, commentarius praevious (σ. 125-146). Ἀκολουθεῖ «μαρτύριον» τοῦ ἁγίου ὑπὸ τὸν τίτλον: Passio ex Ms. nostro membranaceo Fuldensi satis antiquo auctore anonymo conscripta. (σ. 146-149).

5. Τὸ εἰς τὸν ἅγ. Χριστοφόρον ἀποδιδόμενον ὄνομα ῥέπρεβος ταυτίζουσι τινες τῶν βιογράφων του πρὸς τὴν λατινικὴν λέξιν reprobus (ἀδόκιμος, ἀποδοκιμασμένος, κολασμένος) καὶ θεωροῦσι δανεισθὲν ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ἐκ δυτικῶν διηγήσεων.

6. Εἰκόνες τοῦ ἁγίου ὡς κυνοκεφάλου εὑρῆνται εἰς τὸ τμήμα τῆς Βυζ. καὶ μεταβυζαντινῆς λαογραφίας τοῦ Βυζ. Μουσείου Ἀθηνῶν. Ἐν τῇ οὐνιτικῇ Νέα Ἀνθολογίᾳ τοῦ Ἀρκουδίου ἀναφέρεται καὶ τροπᾶριον (ἤχου δ.) εἰς τὸν ἅγ. Χριστοφόρον, ἐν τῷ ὁποίῳ γίνεται μνεῖα αὐτοῦ ὡς κυνοκεφάλου (William Smith A Dictionary of Christian Biography, London, I, 1877 σ. 496). Ἐν τῇ ὁμογραφίᾳ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας οὐδαμῶς γίνεται μνεῖα τοῦ ἁγίου ὡς κυνοκεφάλου.

ἐξῆς περὶ τοῦ μάρτυρος Χριστοφόρου: «Ἀνὴρ δὲ τις ἀβλαβής, τοῦ γένους τῶν κυνοκεφάλων... Οὗτος συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ βασιλέως, ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἠνέχθη τῷ βασιλεὶ Δεκίῳ εἰς τέρψιν· ἐτέρπετο γὰρ ὁ βασιλεὺς τὸ εἶδος αὐτοῦ ὄρων ἐν τῷ ἀρίστῳ... Κατενύγη ὁ αὐτὸς ἀλλόφυλος ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτὸν λαλεῖν τῇ ἡμετέρᾳ διαλέκτῳ, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν πύρωσιν τοῦ ἁγ. Πνεύματος, ἀπελθὼν ἐκάθισεν ἔξω τοῦ παλατίου, προσέχων τῆς κτίσεως τὴν εὐμορφίαν»¹. Ὁ ἀναξιόπιστος χαρακτὴρ τῶν τοιοῦτου εἴδους καὶ ἄλλων ἀκόμη λαϊκῶν περὶ τοῦ ἁγίου ἱστοριῶν ἀνομολογεῖται ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν τῶν Ἄκτα. Ἦδη ὅμως πολὺ πρότερον ἀπεδοκιμάσθη ἐν τῷ Μηνολογίῳ τοῦ Βασιλείου (984) ἡ τοιαύτη περὶ τῆς μορφῆς τοῦ ἁγίου ἰδέα, προελθοῦσα ἐξ ἀμαθείας καὶ δεισιδαιμονίας. Ἐν τῷ Μηνολογίῳ τούτῳ ἀναφέρεται ὅτι «ἐκπληκτικαὶ τινες καὶ θαυματοργικαὶ διηγήσεις περὶ τοῦ ἁγίου τούτου φέρονται εἰς τινὰ μέρη, ὡς ὅτι ἦτο κυνοκέφαλος ἀνθρωποφάγος μέχρις οὗ μετεμορφώθη διὰ τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ του. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι γεγονός, ἀλλ' ἐξέλαβον τινες μόνον αὐτὸν τοιοῦτον διότι ἦτο ἐθνικός, ἄγριος τὴν ὄψιν καὶ βλοσυρός...»². Κατ' ἄλλας διηγήσεις, ὁ ἅγιος Χριστοφόρος ἀσπασθεὶς τὸν Χριστιανισμὸν καὶ βαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἁγ. Βαβύλα, μάρτυρος-ἐπισκόπου Ἀντιοχείας (238-250), ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Δεκίου³ περὶ τὸ 250, τμη-

Τοιχογραφία Μονῆς ἁγ. Στεφάνου Μετεώρων 16ου αἰ.

θεις τὴν κεφαλὴν μετὰ σειρὰν μαρτυριῶν. Ἄλλαχοῦ φέρεται μαρτυρήσας ἐν τῇ πόλει τῆς Λυκίας Σαμόν, ἣτις ὅμως εἶναι ἀνύπαρκτος. Οὕτω ὁ Usuard (876) ὡς ἐξῆς μνημονεῖ τοῦτον τῇ 25 Ἰουλίου μετὰ τὸν ἅγ. Ἰάκωβον ἐν τῷ Μαρτυρολογίῳ του: «εἰς τὴν Σαμόν τῆς Λυκίας. Ἀφοῦ ἐμαστιγώθη με σιδηρᾶς ράβδους καὶ ἐσώθη ἀπὸ τὴν πυρὰν διὰ τοῦ Χριστοῦ, ἡ κεφαλὴ

1. Acta Sanctorum ἐνθ' ἄν. σ. 143.

2. William Smith ἐνθ' ἄν.

3. Τὸ ἐπὶ Δεκίου μαρτύριον τοῦ ἁγίου δέχεται καὶ ὁ Assemani. (Cal. un. ecl. 321).

του τέλους απέκόπη τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον κατέπεσε πλήρες πληγῶν καὶ οὕτω συνεπληρώθη τὸ μαρτύριον τοῦ μάρτυρος»¹.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τὰ ἑλληνικὰ Ἔκτα τοῦ ἁγίου ἐξεδόθησαν εἰς δύο μορφὰς ὑπὸ τοῦ H. Usener². Ἄλλο μαρτύριον αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη τῷ 1882 εἰς τὰ *Analecta Bollandiana*³. Τῷ 1903 ὁ Ἰωάννης Ποπέσκου ἐξέδωκεν ἐν Λειψία ἑναίσιμον διατριβὴν περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου, ἐπὶ τῇ βᾶσει συριακῶν χειρογράφων⁴.

Θαύματα τοῦ μάρτυρος Χριστοφόρου ἀναφέρονται ἐν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει πολὺ μετὰ τὴν ἄθλησιν αὐτοῦ. Οὕτω ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου (†613)⁵, γραφέντι ὑπὸ αὐτόπτου, λέγεται ὅτι, ὅταν ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἔφερε τὸν δαιμονιζόμενον υἱὸν Ἀρσίνον εἰς τὸ ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου τιμώμενον γυναικεῖον μοναστήριον, οὗτος ἐμφανισθεὶς εἰς αὐτὸν καθ' ὁδόν, ἐξέβαλε τὸ δαιμόνιον.

Οἱ δυτικοὶ δέχονται ὅτι τὰ ἰ. λείψανα τοῦ ἁγίου μετεκομίσθησαν ἐκ τῆς Λυκίας εἰς τὸ Τολέδον καὶ ἔπειτα ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἐν Γαλλίᾳ ἀββαεῖον τοῦ ἁγ. Διονυσίου. Ἐν τῇ Δύσει προσφεύγουσιν εἰς τὸν ἁγ. Χριστοφόρον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν περιπτώσει ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν καὶ μάλιστα χολέρας⁶. Παρ' ἡμῖν εἷς τινα μέρη πιστεύεται ὅτι ὁ ἀτενίζων τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγ. Χριστοφόρου δὲν θά ἀποθάνῃ αἰφνιδίως ἢ ἐξ οἰουδήποτε συμβάντος κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν ἡ εἰκὼν τοῦ μάρτυρος ἐτοποθετεῖτο εἰς τὴν εἰσόδον τῶν ναῶν διὰ νὰ βλέπωσιν αὐτὴν οἱ εἰσερχόμενοι. Ἐντεῦθεν προήλθε τὸ περιαδόμενον: «*Χριστοφόρον ἀφ' οὗ ἴδης, ὕστερ' ἀσφαλῆς βαδίσεις*»⁷. Ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ μνήμη τοῦ ἁγ. Χριστοφόρου ἐορτάζεται τὴν 9ην Μαΐου ὁμοῦ μετὰ τοῦ Προφήτου Ἠσαΐου, ὅστις ἀποκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοδώρητου «Θεοφόρος ἀνήρ»⁸.

Κοινὸν Κανόνα δι' ἀμφοτέρους τοὺς ἁγίους τούτους ἐποίησεν ὁ Θεοφάνης, Ἰωάννης ὁ Διαμασκηνὸς τὸ δοξαστικὸν τῶν στιχηρῶν τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐορτῆς καὶ ὁ Ἀνατόλιος τὸ δο-

ξαστικὸν τῶν ἀποστίχων, συνεπλήρωσε δὲ τὴν ἀκολουθίαν ὁ Χριστοφόρος Προδρομίτης.

Ἐν ΚΠόλει ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἁγ. Χριστοφόρου ἀναφέρεται, ὅτι ἐσώζοντο μέχρι τοῦ IB' καὶ ΙΓ' αἰῶνος δύο ναοί, εἷς πλησίον τοῦ ἁγ. Γεωργίου ἐν τῷ Κυπαρισίῳ καὶ ἄλλος «πλησίον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου, κείμενος οὐ μακρὰν τῆς ἁγίας Εὐφημίας τῶν Ὀλυβρίου»¹.

Πρεσβ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ π.Θ.

1. Μανουὴλ Ἰ. Γεδεών, Βυζαντινὸν Ἑορτολόγιον, ΚΠολις, 1899 σ. 102-103 καὶ 201.

Ἐκτενέστερον περὶ τοῦ ἁγ. Χριστοφόρου ἰδὲ ἐν William Smith ἐνθ' ἀν. σ. 495 ἐξ. καὶ ἐν τέλει βιβλιογραφίαν. Βλέπε ὡσαύτως καὶ P. Guérin, *Les petits Bollandistes, Vies des Saints*, IX, Paris σ. 24-30 καὶ Un Saint pour chaque jour du mois (deuxième série. Juillet), Bonne Presse, Paris, ἔκδ. 1936 σ. 193-200.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ *)

Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς (1 Ἀπρ. 1947—31 Μαρτ. 1948)

Ἡ πύκνωσις τῶν Ἱεροκηρύκων.—Αἱ ραδιοφωνικαὶ ὁμιλίαι.—Συνέδριον καὶ Μητρώον Ἱεροκηρύκων.—Ἡ Ἐξομολόγησις.—Δραοὶς τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς νεολαίας διὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τοῦ καταλλήλου ἐντύπου.—Τὸ Κατηχ. Σχολεῖον ὡς ἐν τῶν σπουδαιότερων ποιμαντορικῶν καθηκόντων τοῦ Κλήρου.—Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Κατηχ. Σχολείου.—Μόρφωσις ἐιδικῶν Κατηχητῶν ἐν ἐιδικῇ Σχολῇ.—Τὸ Κατηχ. Σχολεῖον ὡς κέντρον τῆς ὅλης ζωῆς τοῦ παιδιοῦ.—Ἀνάγκη ἰδρύσεως ἐσωτερικῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τῆς Ἀποστ. Διακονίας.—Ἡ σημασία τοῦ καταλλήλου ἐντύπου διὰ τὴν νεολαίαν.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἔστρεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν πρῶτον τομέα τῆς δράσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, εἰς τὸ Θεῖον Κήρυγμα. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἦτο ἡ πύκνωσις τῶν Ἱεροκηρύκων. Αὕτη δὲ ἐπετεύχθη χάρις εἰς τὸν θεσμόν τῶν Βοηθῶν Ἱεροκηρύκων, οἵτινες προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων διορίζονται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ. Οὕτω ἡ Ἐκκλησία, ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Πολιτείας, ἤτις ἔνεκα οἰκονομικῶν λόγων θά παρέλυεν εἰς τοῦτο κάθε σχετικὴν ἐνέργειαν, ἄνευ πολλῶν τυπικῶν διατάξεων, αἵτινες καταναλίσκουν χρόνον πολὺτιμον, δύναται νὰ πυκνώνῃ καθ' ἑκάστην τὰς τάξεις τῶν Ἱεροκηρύκων. Ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ θεσμοῦ τούτου, ὅστις ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐν τῷ μέλλοντι πρέπει νὰ καταργηθῇ, ἐντός ἐνός ἔτους διωρίσθησαν 16 ἐν συνόλῳ βοηθοὶ Ἱεροκήρυκες, ἧτοι ἡ ὑπάρχουσα δύναμις τῶν Ἱεροκηρύκων ἠυξήθη κατὰ 37 %.

Ἐὰν ἕκαστον Τοπικὸν Συμβούλιον εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ προσλάβῃ ἕνα μόνον βοηθὸν Ἱε-

1. William Smith, ἐνθ' ἀν. σ. 496.
2. Acta S. Marinae et s. Christophori, ἐν Festschrift zur fünften Säcularfeier der Univ. Heidelberg, Bonnæ 1886, 56-76.
3. Τόμ. I, 122.
4. Die Erzählung oder das Martyrium des Barbaeren, Christophorus und seine Genossen (Leipzig, 1903).
5. Περὶ τοῦ ἁγ. Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου βλ. Acta Sanctorum April. III, 32-61.
6. Ἐπ' ὄνοματι καὶ τοῦ ἁγ. Χριστοφόρου φέρονται ἐξορκισμοὶ κατὰ ἀσθενειῶν, κατὰ βασκανίας, κατὰ ἀκαθάρτων πνευμάτων καὶ ἐπιληψίας ἐν κώδ. Βοδ-λημανῶ Βαροκκιανῶ 8 τοῦ 16ου αἰ. φύλ. 155-212. Πρβλ. Κρουμβάχερ-Σωτηριάδου Ἱστορία Βυζ. Λογοτεχνίας, Β' 427.
7. Τρόφ. Εὐαγγελίδου, Βίαι Ἀγίων, Ἀθήναι, 1894, σ. 365.
8. Θεοδώρητου 4, 968.

* Συνέχεια: ἐκ τῆς σελ. 154.

ροκήρυκα, ή δύναμις τών 'Ιεροκηρύκων θά έδιπλασιάζετο άμέσως. 'Εάν τοϋτο μέχρι σήμεραν δέν έγένητο, όφείλεται εις δύο κυρίως λόγους: 1) Εις τό ότι πολλά Τοπικά Συμβούλια δέν έχουν άκόμη την πρός τοϋτο οικονομικήν δυνατότητα και 2) εις την σπάνιν καταλλήλων προσώπων.

Τό Θεϊον Κήρυγμα προσεπάθησε ή 'Απ. Διακονία νά ένισχύση διά ραδιοφωνικών όμιλιών άπό τοϋ σταθμού τών 'Αθηνών. Πρός τοϋτο άπό τοϋ παρελθόντος Νοεμβρίου ή 'Αποστολική Διακονία ένεκαινίασε δύο σειράς όμιλιών καθ' έκάστην έβδομάδα, μίαν διά τόν λαόν και έτέραν διά τούς νέους, έπί διαφόρων συγχρόνων θεμάτων. Αί μέχρι τοϋδε όμιλίες έγέγοντο άποκλειστικώς υπό Κληρικών τής 'Αρχιεπισκοπής, οΐτινες πάνυ προθύμως πρός τοϋτο ειργάσθησαν. Τάς έκπομπάς ταύτας δέν πρέπει έπ' ουδενί λόγω ή 'Εκκλησία νά έγκαταλίπη, αλλά νά συνεχίση εις τό διηλεκές, διότι ή έπίδρασις αυτών, ως είμαι εις θέσιν νά έξακριβώσω, έπί τοϋ λαοϋ είναι μεγίστη. 'Ισως θά παραστή άνάγκη μιάς συστηματικώτερης όργανώσεως αυτών, αίτινες κατόπιν έκτυπούμεναι πρέπει και γραπτώς νά κυκλοφορήσουν εύρέως άνά τόν λαόν.

Τό υπό τοϋ Νόμου προβλεπόμενον κατά Σεπτέμβριον Συνέδριον τών 'Ιεροκηρύκων δέν κατέστη δυνατόν κατά τό παρελθόν έτος νά συγκληθῆ, καθ' όσον ή 'Απ. Διακονία εύρίσκετο εις τά πρώτα αυτής βήματα. Θετική όμως έλπις ύπάρχει νά καταστή τοϋτο δυνατόν κατά τόν έρχόμενον Σεπτέμβριον.

Βοηθητικά επίσης βιβλία παντός είδους θά πρέπει υπό τής 'Απ. Διακονίας νά δημοσιευθοϋν και νά παρασχεθῆ κάθε πνευματική και υλική βοήθεια πρός τούς έργάτας τούτους τοϋ Λόγου.

Μητρώον δέ τών 'Ιεροκηρύκων κατηρίσθη και στατιστικά στοιχεία συνελέγησαν πρός καταρτισμόν πλήρους στατιστικής.

'Επί τοϋ τομέως τής 'Ιεράς 'Εξομολογήσεως, περί τής όποίας μακρός και έξαντλητικός λόγος έγένητο εις πολλές συνεδριάς τοϋ Κεντρικού Συμβουλίου, δέν κατέστη δυνατόν νά γίνη τι τό αξιόλογον, ένεκα τών όλως ειδικών συνθηκών, εις άς εύρίσκεται παρ' ήμιν ή 'Εξομολόγησις. Τό μόνον θετικόν και εύσώνον στοιχείον είναι ή διδασκαλία τής 'Ιεράς 'Εξομολογήσεως ως μαθήματος αύτοτελοϋς συμφώνως πρός τά δεδομένα τής σημερινής έπιστήμης έν τῆ Σχολῆ τών 'Ιεροκηρύκων, 'Εξομολόγων και Κατηχητών. Δημοσίευσις σχετικών πρός την 'Εξομολόγησιν έργων και βιβλίων βοηθητικών δέν έγένητο άκόμη, διότι τό έδαφος τοϋτο είναι άρκετά παρθένον παρ' ήμιν. 'Ελπίζομεν όμως ότι προσεχώς θά δυνηθῆ ή 'Απ. Διακονία νά παρουσιάση τά πρώτα κατάλληλα βιβλία,

*
'Επί τοϋ τομέως, τοϋ αναφερομένου εις την Νεολαίαν, μακρός έν τῶ Κεντρικῶ Συμβουλίῳ έγένητο λόγος πρός έξέτασιν και καθορισμόν τών γενικών γραμμών κατευθύνσεως και δράσεως. 'Ο τομεϋς οϋτος είναι ό σπουδαιότερος, ως περιλαμβάνων την νεολαίαν, έν τῆ όποία φύσει και θέσει ή 'Εκκλησία είναι κεκλημένη νά δράση κατά συγχρονισμένον τρόπον και μέ συγχρονισμένα μέσα. Πάσαν αύτῆς την δύναμιν όφείλει ή 'Εκκλησία νά στρέψη πρός την νεολαίαν, έχουσα ύπ' όψιν ότι κάθε τι τό γινόμενον, κάθε δραχμή ποϋ έξοδεύεται διά τούς νέους, είναι όχι μόνον θρησκευτική, αλλά και έθνική ύπηρεσία.

Εις τόν εύρύν τοϋτον τομέα δύναται ή 'Εκκλησία κατά διαφόρους τρόπους νά δράση και αύτοτελώς και έν συνδυασμῶ πρός άλλα καθιδρύματα, παραλλήλους σκοπούς επιδιώκοντα. Πρός τό παρόν ή 'Απ. Διακονία έκρινεν ότι πρέπει νά δράση κατά δύο τρόπους: 1) Διά τών Κατηχητικών καλουμένων Σχολείων και 2) Διά τοϋ καταλλήλου έντύπου έν συνδυασμῶ πρός τά κηρύγματα και τās ραδιοφωνικάς όμιλίας πρός τούς νέους. Τά Κατηχητικά Σχολεία, εις τά όποία ή 'Εκκλησία κατά τό παρελθόν δέν έδωκε την δέουσαν προσοχήν, έχουν μέγιστον προορισμόν και δύνανται μεγίστας ύπηρεσίας νά προσφέρουν. 'Η φιλότιμος προσπάθεια διαφόρων 'Οργανώσεων, αίτινες διατηροϋν πολλά άνά την χώραν Κατηχητικά Σχολεία, έδειξε τί ταϋτα δύνανται νά προσφέρουν. Δέν παραβλέπω, αλλά τούναντίον σημειώνω μεθ' ίκανοποιήσεως, ότι κατά τά τελευταία έτη διάφοροι 'Ιεράρχαι και φιλότιμοι ιερείς ίδρυσαν άρκετά Κατηχητικά Σχολεία άνά την χώραν όλόκληρον. 'Αλλ' ό,τι τοϋτο γίνεται έδῶ και εκεί σποραδικώς, πρέπει πλέον νά γίνη συστηματικώς. Πρέπει έκαστος ιερεϋς νά έχη τό Κατηχητικόν του Σχολείου. Πρέπει νά γίνη βαθειά συνείδησις εις κάθε Κληρικόν ότι ή διατήρησις Κατηχητικού Σχολείου είναι έν τών σπουδαιότερων ποιμαντορικών του καθηκόντων, ή παράλειψις τοϋ όποίου δέν πρέπει νά μείνη άτιμώρητος. Διό και έκ τών πρώτων τό Κεντρικόν Συμβούλιον τής 'Απ. Διακονίας έσπευσε νά έπιστήση έπί τοϋ σημείου τούτου την προσοχήν τής 'Ιεράς Συνόδου και νά παρακαλέση αύτην όπως έν τῶ πνεύματι τούτῳ έκδώση την σχετικήν 'Εγκύκλιον. 'Η 'Ιερά Σύνοδος και οι κατά τόπους 'Ιεράρχαι άγρύπνως όφείλουν νά έπιστατήσουν έπί τής έφαρμογῆς τοϋ μέτρου τούτου. Οϋτω θά καταστή δυνατόν έντός βραχυτάτου χρονικού διαστήματος νά πολλαπλασιασθοϋν άνά την χώραν τά Κατηχητικά Σχολεία.

'Αλλ' ή εργασία τών Σχολείων διά νά άποδώση τούς καρπούς όφείλει νά είναι συντονισμένη και νά βαίνει έπί γενικής γραμμῆς, μέ ώρισμένους σκοπούς, μέ τās αυτάς συγκεκρι-

μένας επιδιώξεις. Διό και τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἤρχισε καταρτίζον τὸ Γενικὸν καὶ Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν μαθημάτων, διὰ νὰ καταστή κατόπιν δυνατὸν νὰ γραφοῦν πάντα τὰ βοηθητικὰ βιβλία διὰ τοὺς Κατηγητὰς καὶ τοὺς διδασκομένους.

Ὁ Νόμος περὶ Ἀπ. Διακονίας ἐκτὸς τῶν ἱερέων ὀρίζει καὶ εἰδικούς Κατηγητὰς, οἵτινες θὰ διορίζωνται μισθοδοτούμενοι ἐκ τοῦ Κέντρου. Οἱ Κατηγητοὶ οὗτοι, ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημῷ μορφώσεως, θὰ λαμβάνουν, κατὰ τὸν Νόμον, τὴν εἰδικὴν αὐτῶν μὲν μορφῶν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων καὶ Κατηγητῶν. Ὅταν ἡ Σχολὴ αὕτη λειτουργήσῃ εὐρύθμως καὶ ἐν ὄλῃ τῇ πληρότητι αὐτῆς, τότε θὰ μᾶς δώσῃ καὶ τοὺς εἰδικούς τούτους Κατηγητὰς καὶ τότε θὰ λυθῇ καὶ τὸ πρόβλημα τῶν ἀδιορίστων Θεολόγων, οἵτινες οὕτω εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν τῶν δὲν θὰ ἐπιδίδωνται εἰς ἔργα ἀλλότρια, ὡς πράττουν σήμερον, ἀλλὰ θὰ τεθῶσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ τῇ Ἐκκλησιαστικῇ, ἥτις ἀσφαλῶς πολλοὺς θὰ φέρῃ ἔπειτα εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ τὴν σπάνιν τῶν τοιούτων καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Κέντρου νὰ διορίσῃ Κατηγητὰς ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, μερικὰ Τοπικὰ Συμβούλια προέβησαν εἰς τὸν διορισμὸν Κατηγητῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Θεολόγων ἢ ἐχόντων προσόντα τοιαῦτα, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀνταποκρίνωνται κατὰ μέγα μέρος πρὸς τὸ ἔργον τῶν.

Ἡ Ἀπ. Διακονία θὰ εἶναι εὐτυχῆς ἂν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἴδῃ πληθυνόμενα τὰ ὑπὸ τῶν κληρικῶν ἰδίᾳ ἰδρυσόμενα Σχολεῖα καὶ δυνηθῇ νὰ δώσῃ εἰς ταῦτα τὸ κατάλληλον πρόγραμμα καὶ ἐφοδιάσῃ αὐτὰ μὲ τὰ ἀναγκαῖα βιβλία καὶ λοιπὰ μέσα διδασκαλίας καὶ ἀγωγῆς.

Τὸ Κατηγητικὸν Σχολεῖον δὲν πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀπλῶς ὁ τόπος, ἔνθα κατὰ τὰς ὀλίγας ὥρας τῆς ἐπαφῆς τῶν μαθητευομένων μετὰ τῶν Κατηγητῶν θὰ παρέχεται ὠρισμένη τις θρησκευτικὴ γνῶσις, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀποβῇ τὸ κέντρον, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἐκτυλίσσειται ἡ ὄλη ζωὴ τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὰς ἐλευθέρους ὥρας του. Διὸ εἰς ἀπὸ τοὺς ἀμέσους σκοπούς, τοὺς ὁποίους ὀφείλουν νὰ ἐπιδιώξουν τὰ Τοπικὰ Συμβούλια, εἶναι ἡ ἀπόκτησις κτιρίου καταλλήλου, ἔνθα ἐκτὸς τῆς αἰθούσης διδασκαλίας, θὰ ὑπάρχῃ καὶ τὸ ἀναγνωστήριον, ὁ χῶρος πρὸς παιδιὰς, τὸ γήπεδον διὰ τὰς ἀθλοπαιδιὰς, ἡ κινηματογραφικὴ ἐγκατάστασις κ.λ.π. Οὕτω τὸ Κατηγητικὸν Σχολεῖον θὰ δυνηθῇ νὰ προσελκύσῃ τὸ παιδί, καὶ τὸ μάθημα τὸ θρησκευτικόν, τὸ ὁποῖον πολλακίς ἴσως γίνεται κουραστικόν καὶ ἀποβαίνει μονότονον, θὰ παρουσιάζεται ὡς εὐχάριστός τις διὰ τὸ παιδί ἐνασχόλησις ἐν συνδυασμῷ πρὸς ὅ,τι ἄλλο θὰ εὐρίσκη ἐν τῷ Κατηγητικῷ Σχολεῖῳ.

Ἐν ὁμῶς ἐπὶ πλεόν βῆμα ἐν τῇ γενικῇ ταύτῃ κατευθύνσει ὀφείλει, νομίζω, νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ

Ἀπ. Διακονία ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως ἐντονώτερον καὶ οὐσιαστικώτερον δράσῃ ἐν τῇ νεολαίᾳ. Ἐννοῶ τὴν ἴδρυσιν Σχολείων, Δημοτικῶν καὶ Γυμνασίων, μὲ ἐσωτερικούς μαθητὰς. Εἰς τὰ Σχολεῖα ταῦτα, λειτουργοῦντα ὑπὸ τοὺς καλλιτέρους ὄρους ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ἐμπνεόμενα καὶ διευθυνόμενα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, θὰ παρείχετο ἡ καλλιτέρα Ἑλληνοχριστιανικὴ διαπαιδαγώγησις καὶ θὰ ἐδημιουργεῖτο τὸ κατάλληλον ὠραῖον ἐκεῖνο πνευματικόν καὶ θρησκευτικὸν περιβάλλον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀνεπτύσσοτο τὸ παιδί. Περὶ τῆς ἀνάγκης τοιούτων σχολείων εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσω. Ἡ ἐπιτυχία τῶν Σχολείων τούτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν σχολεῖα τῆς Ἐκκλησίας, νομίζω εἶναι βεβαία. Δυστυχῶς, κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ἕνεκα ἄλλων ἀμεσώτερων ἔργων, τὰ ὁποῖα ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ Ἀπ. Διακονία, δὲν θὰ δυνηθῇ αὕτη νὰ προβῇ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τούτων. Σημειῶνω μόνον τὴν γραμμὴν, πρὸς τὴν ὁποῖαν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον θὰ πρέπη νὰ κινηθῇ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία.

Τὸ δεῦτερον μέσον δράσεως ἀνά τὴν νεολαίαν εἶναι, ὡς ἀνωτέρω ἐσημείωσα, τὸ κατάλληλον ἔντυπον, προσαρμοζόμενον πρὸς τὰ προβλήματα, πού ἀπασχολοῦν τὸν νέον, πρὸς τὰς ἐφέσεις καὶ τὰς ἐπιδιώξεις, ὑπὸ τῶν ὁποίων κατέχεται. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐπιδράσεως τοῦ ἐντύπου καὶ τοῦ πραγματικοῦ κατακλυσμοῦ τῶν νέων ὑπὸ βιβλίων, περιοδικῶν καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων, ἀνατρεπτικῶν τῶν πνευματικῶν, ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀξιών, ἡ Ἀπ. Διακονία δὲν πρέπει νὰ φεισθῇ χρημάτων. Ἀλλεπάλληλα καὶ προσιτὰ κατὰ τὴν τιμὴν ὀφείλουν νὰ εἶναι τὰ βιβλία τῆς ἀναφερόμενα εἰς τὰ φλέγοντα ζητήματα "Ὅλοι οἱ πνευματικῶς δυνάμενοι νὰ συνεισφέρουν εἰς τοῦτο ὀφείλουν νὰ κληθοῦν, νὰ ἐπιστρατευθοῦν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡδὴ ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας τὰ πρῶτα βιβλία καὶ φυλλάδια, ἄλλα μὲν τούτων διανεμόμενα δωρεάν, ἄλλα δὲ πωλούμενα εἰς χαμηλὰς τιμὰς. Ἐκ τῆς ὀλίγης πείρας, τῆς κτηθείσης ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν βιβλίων τούτων, βλέπει κανεὶς τὴν δίψαν πού κατέχει τὸν νέον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἀντιλαμβάνεται τὸ ὑφιστάμενον τεράστιον πνευματικὸν κενόν. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὀφείλει κατὰ πολὺ νὰ πυκνώσῃ τὰς ἐκδόσεις ταύτας. Πρὸς τοῦτο ὑπάρχει μὲν ὄλη ἡ κατανόησις καὶ διάθεσις ἐκ μέρους τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἀλλ' ἡ ἀνεύρεσις τῶν καταλλήλων πνευματικῶν δυνάμεων, τῶν προσώπων, πού θὰ μᾶς δώσουν τὰ ἔργα αὐτά, εἶναι τὸ μέγα ἐμπόδιον, εἰς τὸ ὁποῖον προσκόπτομεν συχνά. Νομίζω ὁμῶς ὅτι ἡ Ἐκκλησία, καλοῦσα καὶ οἰονεὶ ἐπιστρατεύουσα τοὺς δυναμένους νὰ γράψουν, θὰ ἔχη ὅ,τι ζητεῖ.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

« Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι ».

Ἡ προχθεσινὴ Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος κατέχει προέχουσαν θέσιν ἐν τῷ σνοτήματι τῶν Κυριακῶν τοῦ Πεντηκοσταρίου. Κατ' ἐκκλησιασικὴν πρόνοιαν, ἡ μετὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα ἀκολουθοῦσα ἐπὶ τῶν Κυριακῶν ἐκανονίσθη ὡς ὑπομνηστικὴ γεγονότων ἐξαιρετικῶν τὴν θεότητα τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Κυρίου καὶ μηδεμίαν ἀμφιβολίαν ἐπιτρεπόντων ὡς πρὸς τὴν τοῦτοῦτοῦ ἀναστάντος πρὸς τὸν θεὸν ἐπιγγελλόμενον « μέλλοντα λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ » Μεσοσίαν—Χριστόν. Πρῶτος ὁ ἄπιστος Θωμᾶς ἐπὶ τῇ βάσει ὀλικῶν πλέον τεκμηρίων ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ ἀναστάντι « τὸν Κύριον αὐτοῦ καὶ Θεόν του ». Πενθοῦσαι ἐπὶ τῷ νεκρῷ Ἰησοῦ μυροφόροι, αὐτόπται τοῦ κενοῦ τάφου, εἰς ὁρομαίας περιχαρεῖς ἐξαγγέλουσ τῆς Ἀναστάσεως μεταβάλλονται, παραλυτικὸν δὲ « τριάκοντα καὶ ὀκτώ » ἔτη ἔχοντα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ ἴσχυσε νὰ θεραπεύσῃ πάραυτα διὰ μόνου τοῦ λόγου του μόνον Υἱός, « Πατέρα ἴδιον λέγων τὸν Θεόν » καὶ « ἴσον ἐαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ ». Τὸ πρᾶγμα ὁμοίως ἐκορυφώθη εἰς αὐτομολογίαν αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ ἐδήλου διαλεγόμενος πρὸς τὴν ἐκ Σαμαρείας γυναικᾶ « Ἐγὼ εἰμι,

ΝΕΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Ἀμιλικαν Ἀλιβιζάτου ἐστάλησαν προσφάτως ἐκ μέρους τῶν Ἀμερικανικῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὰ κάτωθι εἶδη :

- 1) 1464 δέματα ἱματισμοῦ μεταχειρισμένου.—
- 2) 631 σάκκοι ὑποδημάτων μεταχειρισμένων.—
- 3) 13679 κιλά χάρτου.—4) 74 κιβώτια περιέχοντα εἶδη ραφῆς.—5) 600 σάκκοι μὲ δημοτικὰ σπόρους.—6) 87 κάσσεσ με διάφορους σπόρους.—7) 8 κάσσεσ παιχνίδια.—8) 8 κάσσεσ γραφικὴ ὕλη καὶ σχολικὰ εἶδη.—9) 18 κιβώτια τροφίμων.—10) 12 δέματα τροφίμων C.A.R.E.—11) 4 κιβώτια κηρία.—12) 5 κιβώτια περιέχοντα Καινὰς Διαθήκας.—13) 2 κιβώτια περιέχοντα διάφορα βιβλία.

Ἐστάλη δὲ εἰδοποίησις περὶ ἀποστολῆς νέων βοηθημάτων εἰς εἶδη.

Τὰ ἀντικείμενα ταῦτα διεβιβάσθησαν ἐκ μέρους τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀλιβιζάτου εἰς τὴν ἀρμοδίαν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Διανομῶν, ἣτις τὰ ἀποστέλλει εἰς τοὺς κατὰ τόπους Μητροπολίτας πρὸς διανομὴν εἰς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν αὐτῶν μετὰ τὴν ἐντολὴν ὅπως προτιμῶνται οἱ ἀνταρτόπληκτοι πρόσφυγες. Τὰ παιχνίδια θὰ ἀποσταλοῦν εἰς τὰς παιδουπόλεις πρὸς διανομὴν αὐτῶν εἰς τὰ ἀνταρτόπληκτα παιδιά, ἡ δὲ γραφικὴ ὕλη μετὰ ρουχισμοῦ καὶ ὑποδήσεως θὰ διανεμηθοῦν εἰς τοὺς ἀπόρους φοιτητὰς τῆς Θεολογίας. Ὁ χάρτης, κατὰ τὴν διδομένην ἐντολὴν τῶν δωρητῶν, χρησιμοποιοεῖται ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐκδόσεις καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ.

ὁ λαλῶν σοι»,—ἐγὼ εἰμι ὁ Μεσσίας, « ὁ λεγόμενος Χριστός », περὶ οὗ λέγεις ὅτι « οἶδας ὅτι ἔρχεται ». Ἡ αὐτὴ αὐτομολογία ἐπηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἴασιν τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, διαπιστωθεῖσαν μετὰ ἐπανεπιλημμένην χαρακτηριστικωτάτην διονυχιστικὴν ἀνάκρισιν ὑπὸ τῶν ἀπιστησάντων εἰς τὴν θαυματουργὸν τοῦ Ἰησοῦ ἐπέμβασιν φαρισαίων.

—« Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ; ἠρώτησεν ὁ Θεάνθρωπος τὸν τυφλόν.

—Καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν ;

—Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν ».

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ ἀναστάντος ἐμαρτύρησεν, ὅτι ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς ὁ αὐτός ἐστι καὶ ὁ εἰς αὐτὸν ἀναβάς, τὴν πεποιθήσιν δὲ περὶ τῆς θεότητος τοῦ ἀναστάντος καὶ ἀναληφθέντος διεκήρυσαν διαπρῶσιον ὅσον οἱ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Νικαίας πατέρες, ἐν τῷ ὀνόματι δ' αὐτοῦ ἠθλησαν οἱ Ἅγιοι Πάπτες τῆς κατακλειούσης τὸν μεταπασχάλιον τῶν Κυριακῶν κύκλον Κυριακῆς.

Οἱ Ἅγιοι Τόποι.

Τοῦ πανορθόδοξου κόσμου ἐντεταμένη ἡ προσοχὴ εἶνε σήμερον ἐστραμμένη εἰς τὴν Γῆν τὴν Ἁγίαν, ἣν καθήρτισε διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὁ ἐπίγειος βίος τοῦ Ἀνθρωποῦ Θεοῦ ἀνθρώπου. Ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Παλαιστίνης, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, μαίνεται ἀπὸ τινος τοῦ ὀλέθρου τὸ πνεῦμα, ὑπομνηστικὸν παλαιᾶς τῆς ἱερᾶς χώρας ταλαιπωρίας, ὧν ἡ ἀνάμνησις τηρεῖται πάντοτε ζωηρὰ εἰς τὴν μνήμην τῶν γενεῶν. Ἰδιαζόντως ἀνησυχεῖ ὁ ὀρθόδοξος ἑλληνισμὸς ἐπὶ τοῖς ἐκεῖ ὑπὸ τῶν ἐμπολέμων διαπραττομένοις, οὐ μόνον διὰ τὸν κίνδυνον τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς συναφεῖς δοκιμασίας τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀγρόπνου τῶν Προσκυνημάτων φρουροῦ Ἁγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, ἣτις, σὰρξ ἐκ τῆς ἡμετέρας σαρκός, ἐξακολουθεῖ ἀπὸ αἰώνων ὑπερκινδυνεύουσα τῶν ἱερῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ κειμηλίων, ὧν προέχει τοῦ Σωτήρος ἡμῶν ὁ Πανάγιος Τάφος. Εἶθε ὁ Κύριος, οὗ τὴν ζωηφόρον ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν μόλις προτρίτη ἐωρτάσαμεν, νὰ ἐπίδη ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν καὶ νὰ κατευνάσῃ τὸν λυμαινόμενον τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας βέβηλον σάλον.

Andiatut et alter.

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς « Ἐκκλησίας » ἠκούσαμεν πῶς ὠμίλησε, καὶ μάλιστα ἐν δικαστηρίῳ, εἰς ὀρθόδοξος σέβος Ἐπίσκοπος, ἱερῶν ἀδούλωτον εἰς ξένον κύριον τὴν ψυχὴν του. Ἄς ἀκούσωμεν τώρα καὶ τὸν ὀρθόδοξον ῥῶσον Ἀρχιεπισκόπον Κοιμαίας Λουκῶν, κατὰ κόσμον καθηγητὴν Βοῖνο-Γραζενέτσκη, τετιμημένον διὰ τοῦ βραβείου Στάλιν διὰ τὰς περὶ τῶν ἐμπῶν τραυμάτων λατρικῆς ἐργασίας του. Εἰς ἄρθρον του, λοιπόν, δημοσιευθὲν ἐν τῷ ἐπισήμῳ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ὁράνω, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος οὗτος ἀξιοῖ παρὰ τῶν χριστιανῶν τῶν « ἀγγλοσαξωνικῶν χωρῶν » νὰ ματαιώσωσιν τὰ « αἵματηρὰ σχέδια τῶν μιλιταριστῶν τῶν ». Ὑπομνηστικὸν εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Μεγ. Βρετανίας τὴν τύχην τῶν κατα-

κητῶν, ὁποῖοι οἱ Ταμερλᾶνος, μέγας Ἀλέξανδρος, Ναπολέων καὶ Χίτλερ, ἐξορκίζει τοὺς χριστιανούς τῆς Δύσεως «νά ἐνθυμηθοῦν τὰ διδάγματα τῆς Γραφῆς—τὴν τύχην τοῦ Βαλτάσαρ καὶ τῶν Ἀσσυρίων—τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἐξώντισεν ἐπιζητήσοντας νὰ αἰχμαλωτίσουν τὴν Ἱερουσαλήμ. Βεβαίῶν, ὅτι αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι «φοβοῦνται τὴν ἀναπόφρευτον ἐπικράτησιν τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ», διαδηλοῦν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὅτι «ὁ φόβος οὗτος εἶνε τὰ μάλιστα βάσιμος», διότι, «ἂν ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἀπῆλανε τῆς συμπαθείας ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, οἱ ἐχθροὶ του δὲν θὰ εἶχον ἀνάγκην τῆς ατομικῆς βόμβας». Τὸν λόγον δ' εἶτα στρέφω εἰς τὰς μεταξὺ τῆς ὀρθοδόξου (ρωσ.) Ἐκκλησίας καὶ τῆς σοβιετικῆς Κυβερνήσεως σχέσεις, διαπιστοῦν ὅτι ὁ ρωσικὸς κληρὸς «ζῆ ἐν πλήρει εἰρήνῃ μετὰ τῆς (ρωσ.) κυβερνήσεως, διότι αὕτη παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐντελῆ ἐλευθερίαν καὶ οὐδαμῶς ἀναμειγνύεται εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις της... Ὁ ὕλισμος—ἐπιλέγει ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς ὀρθοδόξου ρωσικῆς Ἐκκλησίας—ὁ ὕλισμος, ὅστις εἶνε ἡ ἰδεολογικὴ βᾶσις τοῦ κομμουνισμοῦ, εἶνε ἐντελῶς ξένος πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦτο ὁμῶς δὲν μας ἐμποδίζει νὰ βλέπωμεν τὸ καλὸν καὶ ὄλην τὴν κοινωνικὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἔφερε τὸ νέον σύστημα, καὶ τὰ δεχόμεθα μὲ καθαράν καρδίαν».

Ἠκούσθη, λοιπόν, φθεγγόμενος καὶ ὁ ὀπισθεν τοῦ γνωστοῦ παραπειάματος ἄλλος Ἀρχιερεὺς.

Περὶ ἀσαφείας.

Εἰς ἐρώτησιν γραπτοῦ ἐρωτηματολογίου τοῦ ἀντιποκριτοῦ τοῦ Ρβύτερο πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Ρωσίας, «ἐὰν ὑπάρχῃ σύγκρουσις μεταξὺ τῆς θεωρίας καὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ κομμουνισμοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἀφ' ἑτέρου», ἐδόθη ἐπίσης γραπτῆ ἡ ἀπάντησις:

«Τὸ ἐρώτημα δὲν εἶνε σαφές. Ἡ Ὄρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδενὸς εἶδους σύγκρουσιν ἔχει ἐντὸς τοῦ σοβιετικοῦ κράτους».

Εἰς τὸ ἀσαφές ἐρώτημα ἐδόθη σαφεστάτη ἀπάντησις.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία: Τῆ 14ῃ παρελθόντος μηνὸς συνήλθον ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν οἱ ἐν τοῖς Γυμνασίοις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὑπηρετοῦντες θεολόγοι καθηγηταί. Τούτους ἐχαιρέτισεν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις ἀνήγγειλεν εἰς τούτους τὴν πρόθεσιν τῆς Ἐκκλησίας ὅπως αὕτη χρησιμοποίησιν αὐτοὺς εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς Ἀπ. Διακονίας καὶ ὑπεγράμμισε τὴν σημασίαν τῆς συνεργασίας ταύτης, ἐξ ἧς πολλὰ τὰ ἀγαθὰ προσδοκῶνται. Ἀκολούθως ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐκφράσας καὶ αὐτὸς τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ πρώτῃ ταύτῃ ἐπαφῇ, ἀνέλυσε τοὺς σκοποὺς τῆς Ἀπ. Διακονίας καὶ καθώρισεν ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν σκοπῶν τούτων τὴν θέσιν τῶν θεολόγων καθηγητῶν, οὓς ἐχαρακτήρισεν ὡς ἐργάτας τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ λόγου ἐν τοῖς σχολείοις δὲν πράττουσιν ἄλλο τι ἢ νὰ ἐξυπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Αἰωνίου Λόγου. Ἀκολούθως ἔλαβον τὸν λόγον πολλοὶ τῶν κ. κ. καθηγητῶν ἐκφράσαντες χα-

ράν διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν χρησιμοποίησιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ δηλώσαντες ὅτι προθύμως τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀνηλλάθηνσαν εἶτα διάφοροι σκέψεις, μεθ' ὧν ἑτεροατίσθη ἡ πρώτη αὕτη συνέλευσις.

—Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου συνεκροτήθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καθηγητῶν κ. κ. Γ. Σωτηρίου, Π. Μπρατσίωτου, καὶ Π. Τρεμπέλα, ἧτις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Φιλίππου κ. Χρυσοστόμου θέλει προβῆ εἰς τὸν καταρτισμὸν Ἐκκλ. Ἀνθολογίας, περιεχοῦσας τὰ ὠραιώτερα τεμᾶχια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας. Ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ προσλάβῃ καὶ οἰονόησιν ἄλλοι συνέργατοι ἢ θέλει κρίνῃ ἀπαραιτήτων.

—Κατόπιν προτάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀπ. Διακονίας τῆς ἱ. Μητροπόλεως Ἰωαννίνων καὶ ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διορίσθη βοηθὸς Ἱεροκήρυξ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὁ θεολόγος κ. Παπασπύρου, ὅστις καὶ ἀπεσπᾶσθη εἰς τὴν ἱ. Μητρόπολιν Ἰωαννίνων.

—Εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου ὁ κ. Πέτρος Παπαδόπουλος δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν παρεχώρησεν εἰς τὴν πλήρη κυριότητα αὐτῆς πρὸς ἔκδοσιν τὰ ἐξῆς ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ αὐοιδίμου Πρωθιεράρχου: 1) Περὶ Ἱερωσύνης, 2) Ὁ Ἱερεὺς τοῦ Χωρίου, 3) Ἡ Λειτουργία τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου. Προσπεσδῆλωσε δὲ, ὅτι εἶναι πάντοτε πρόθυμος νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν Ἀπ. Διακονίαν οἰονόησιν τῶν λοιπῶν συγγραμμάτων, τὰ ὁποῖα αὕτη θὰ ἐκρινεν ἀναγκαῖον πρὸς δημοσίευσιν. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἠχάρισταισε θερμῶς τὸν δωρητὴν καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν τῶν ὡς ἀνω τριῶν ἔργων.

—ὑπὸ τοῦ τμήματος ἀνοικοδομήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπεστάλη πρὸς τὴν Ἀπ. Διακονίαν σειρά βιβλίων, ἀναφερομένων εἰς τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

Ὁ καθηγητὴς κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν διάφορα ὑπὸ τῆς αὐοιδίμου συζύγου του μεταφρασθέντα καὶ πρὸ πολλοῦ ἐξαντληθέντα ἔργα κατάλληλα διὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νεοὺς ἰδίᾳ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ Συμβούλιον ἀποδεχθὲν εὐχαρίστως τὴν δωρεάν ταύτην ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν τῶν ἔργων τούτων.

—ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθησαν πρὸς ἔκδοσιν 1) Μητροπολίτου Φιλίππου-Νεαπόλεως κ. Χρυσοστόμου, Αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου, εἰς ἔμμετρον καὶ εὐληπτον γλῶσσαν ἀποδοθέντα, κατάλληλα διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ βιβλίον τοῦτο, ὅπερ ὁ Σεβασμιώτατος παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, θέλει κοσμηθῆ καὶ δι' εἰκόνων. 2) Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, Ἡ ἔκδοσις αὕτη τῶν Κανόνων, εἰς οὓς θὰ προστεθῶσιν ὁ Καταστατικὸς Νόμος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ ὁ Ἐνοριακός, θὰ γίνῃ εἰς μικρὸν σχῆμα, ὅστε νὰ εἶναι εὐχρηστος διὰ τοὺς Ἱερεῖς. 3) Ἀρχιμ. Τιμοθέου-Ματθαίου, «Ἀπὸ τὴν Πηγὴν τοῦ ζῶντος ὕδατος». Τὸ βιβλίον θὰ περιέχῃ λόγους ἐκκλησιαστικούς ἐπὶ συγχρόνων θεμάτων.

—Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως καὶ κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἐκδώσῃ ἐγχρωμον Παιδικὸν Ἡμερολόγιον παραλλήλως πρὸς τὸ ἀπὸ πολλοῦ ἐκδιδόμενον Ἡμερολόγιον τοῦ τοῖχου, οὗτινος ἦδη καθωρίσθη τὸ σχῆμα καὶ ἡ εἰκὼν.

—ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας παρελήφθησαν 131 τόμοι τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας τοῦ Μίigne, οἵτινες καὶ κατετέθησαν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Σχολῆς τῶν Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων καὶ Κατηχητῶν.

—Τῆ 27 ἡξάντος μηνὸς ἐξέδραμον εἰς τὸ ἐν Βουλαιαγμένη Ἐκκλησιαστικὸν Ὁρφανοτροφεῖον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν οἱ Κληρικὸι σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς Ἱεροκηρύκων—Ἐξομολόγων—Κατηχητῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς καθηγητὰς τῆς Σχολῆς κυρίως Ἀμ. Ἀλιβιζάτον, Π. Ι. Μπρατσίωτην, Β. Βέλλαν καὶ Ἱ. Κερμίζην. Μετὰ τὴν Θ. λειτουργίαν, ἐτέλεσαν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Χρυσοστόμου, ἱδρυτοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καὶ ἐπισκεφθῆσαν τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ συνεργεῖα τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ἰδρυματός τῆς Ἐκκλησίας. Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη κοινὴ τράπεζα, εἰς τὴν ὁποίαν παρεκάθησεν ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Δαμασκηνός, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ὁμίλησας πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους «φίλους» αὐτοῦ, ὡς τοὺς ἀπεκάλεσεν, ἐφημερίους, τοὺς παρακολούθησαντας τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς τῆς Ἀπ. Διακονίας, ἠχοῦνται πάντας τοὺς καθηγητὰς τοὺς καθ' ὁμοειδέστερον τρόπον συμβαλόντας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου καὶ ἰδιαίτερος τὸν Γεν. Διευθυντὴν καθηγητὴν κ. Βασ. Βέλλαν διὰ τὴν πίστιν καὶ τὸν ζήλον, μετ' ὧν ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνατεθέντος εἰς αὐτὸν ἔργου. Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, περιστοιχιούμενος ὑπὸ τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς, παρηκολούθησεν, ἐν μέσῳ φιλικῆς ἀτμοσφαίρας, μουσικὴν ἐπίδειξιν τῶν ὁργανῶν τροφίμων τοῦ Ἰδρυματος, εἶτα δὲ ἐπιθεωρήσας τὰ Συνεργεῖα ὑποδηματοποιίας καὶ ὑφαντουργίας τοῦ Ὄργανοτροφείου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν Του. Ἀποχωρῶν ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐξέδηλωσε τὴν χαρὰν Του, διὰ τὴν εὐκαιρίαν, τὴν ὁποίαν τῷ παρέσχεν ἡ ἐκδρομὴ, διὰ τὴν ἔλθῃ εἰς πατρικὴν ἐπικοινωνίαν πρὸς τοὺς κληρικούς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐπαναλήψεως τοιοῦτον ἐκδρομῶν παρεχουσῶν εὐχέρειαν ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἐπαφῆς μεταξὺ τῶν μετεχόντων εἰς αὐτάς.

—Τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀπ. Διακονίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ὑπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Ἰάκωβον, ἅμα τῇ συστάσει τῆς παιδουπόλεως εἰς Καστρί «ὁ Ἀπόστολος Παῦλος» καὶ τῆς παιδουπόλεως Ἀμαρουσίου, ἐπέδειξεν ἀμέριστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγήν τῶν ἀνταρτοπλήκτων παιδιῶν. Οὕτω εἰς τὰς παιδουπόλεις ταύτας τὰ παιδιά διηρέθησαν εἰς δύο τμήματα ἀναλόγως τῆς ἡλικίας καὶ τῆς μορφώσεως αὐτῶν, ἡ δὲ κατ'ἕκαστον διδασκαλίαν ἀνετέθη εἰς τὸν Ἱεροκλήρκα καὶ εἰς κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Δι' εἰδικῶν δὲ ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας συνίσταται, ὅτι δέον νὰ παρέχεται πᾶσα διευκόλυνσις εἰς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἔχει ὁρίσει, ὅπως θεραπεύουν τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῶν ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῆς Ἰδρυμάτων.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ρούμελης ἀπήντησε πρὸς τὰς Ἐνόλους Δυνάμεις τοῦ Ἔθνους τὸ ἀκόλουθον μήνυμα :

Ἀγαπῆτά μου Παιδιά,

Τώρα, δτε, με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐτελείωσεν ἡ μεγάλη σας προσπάθεια διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ρούμελης καὶ ἀπεδώσατε τὴν πολυταθὴ αὐτὴν ἐλληνικὴν γῆν εἰς τοὺς φιλειθνηρικούς κατοίκους της, ἐπιθημῶ νὰ σὰς ἐκφράσω τὴν βαθειάν μου εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν μου διὰ τὸ ἔργον, πὺν ἐφέρατε τόσον ἐπιτυχῶς εἰς πέρας. Ἐγεννήθη καὶ ἐγὼ εἰς ἓνα χωρίον τῆς Ρούμελης καὶ γνωρίζω τὰ βοντὰ καὶ τὰς χαράρας, μέσα εἰς τὰς ὁποῖας ἐπολεμήσατε. Γνωρίζω ἐπομῆνως νὰ ἐκτιμῶσω τοὺς ἀγῶνάς σας, τοὺς κινδύνους πὺν διετρέξατε, τὰς κακουχίας πὺν ἕδοκιμάσατε διὰ τὴν καταδιώξετε καὶ νὰ ἀχρηστεύσετε ἐσεῖνους, οἱ ὁποῖοι ἐκορόμισαν τὸν θάνατον καὶ τὴν δυστυχίαν εἰς τὸν τόπον μας. Ἡ θέλησις σας, τὸ θάρρος σας, ἡ αὐτοθυσιά σας ὑπερἐνίκησαν ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ ὅλας τὰς ἐνέδρας. Καὶ τώρα εἶσθε ἐτοιμοὶ διὰ νέους ἀγῶνας καὶ νέας νίκας. Ἀλλὰ γνωρίζετε πλέον καλὰ τοὺς ἀνιπάλους σας καὶ διεπιστώσατε οἱ ἴδιοι, δτι εἶναι ὀργανα τυφλὰ εἰς γείρας ξένων, ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Πατρίς ζητεῖ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτοὺς στηριζομένη σὲ σὰς, ὥστε, με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐπανέρθῃ τὴν εὐνομίαν, τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἡσυχήν. Οὕτω μόνον ὁ Ἑλληνικός λαὸς θ' ἀποκτήσῃ τὴν οἰκογενειακὴν ἐδύνην καὶ θὰ δημιουργήσῃ τὴν οἰκονομικὴν πρόδον καὶ τὴν προκοπήν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ τοὺς κλάδους τῆς ζωῆς του. Χάριμ εἰς σὰς, εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν θυσίαν σας, αὐτὰ ὅλα εἶναι βέβαιον πλέον δτι θὰ πραγματοποιηθῶν. Στρατιῶται, ναῦται καὶ ἀεροπόροι, βοηθησομένοι ἀπὸ

ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία πάντοτε εὐρίσκται εἰς τὸ πλευρόν τοῦ ἀγωνιζομένου Ἔθνους, θὰ πατάξετε τὸν ἐπιβουλον ἐπιδρομέα, θὰ ἐκκαθαρίσατε τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος καὶ θὰ ἀποδώσατε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν εἰρηκὸν καὶ τὸν ἱστορικὸν της προορισμόν.

Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σας, διότι ἀγωνίζεσθε διὰ τὰ ὑψηλότερα καὶ ὠραϊότερα ἰδανικά, διὰ τὴν πίστιν τῶν πατέρων σας καὶ διὰ τὴν Πατρίδα, τὴν ὁποίαν σὰς ἐνεπιστεῦνθησαν οἱ πατέρες σας διὰ τὴν παραδώσατε ἔνδοξον καὶ μεγάλην εἰς τὰ παιδιά σας. Με τὸν Θεὸν μαζί σας ἀσφαλῶς θὰ φθάσομεν εἰς τὸ ποθητόν, τὸ αἶσιον τέλος, εἰς τὴν τελικωτικὴν νίκην.

Καὶ με τὴν πίστιν αὐτὴν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, τὰ ἄξια τέκνα τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου.

—Τὸ «Βῆμα τῆς ΓΚΑΠΑ», μηνιαῖον ὄργανον τῆς Ἐθνικοθρησκευτικῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὄργανώσεως, ἐδημοσίευσε τὸ ἀκόλουθον πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀμερικῆς μήνυμα τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου :

Ὅσακις ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀμερικῆς κατέχομαι ἀπὸ ἰδιαίτερον συγκλίτην. Ἐνθυνοῦμαι τὰς ἡμέρας, τὰς ὁποίας διήλθον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, τὴν θεομὴν φιλοξείαν αὐτοῦ, τὰ χριστιανικά καὶ ἐθνικά του αἰσθήματα, τὴν πίστιν του εἰς τὰς ὠραίας παραδόσεις τῆς μακρονήτης γενετήρας καὶ τέλος τὴν συνδρομήν, ἥτις παρ' ὅλων μοὶ παρεσχέθη τότε, ἵνα φέρω εἰς πέρας τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον εἶχον ἀποσταλῆ εἰς Ἀμερικὴν. Ἐκτοτε ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ὑπερποντίου μεγάλης φίλης καὶ Συμμάχου Δημοκρατίας ἠνδρώθη καὶ κατέχει ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας θέσιν πολὺ πλέον ἐπιζήλον καὶ τιμητικὴν. Ἀλλὰ οὐτε ὁ χρόνος οὐτε ἡ πρόδός δὲν τὸν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν ἀφειτησίαν, ἀπὸ τὴν δοκιμαζομένην Πατρίδα. Κατὰ τὰς φρικτὰς ὥρας τῆς Κατοχῆς ἀπὸ αὐτὸν ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἡ πρώτη ἀπίς πάρηγορίας, ἀπὸ τὰς γενναιοδώρους προσφορὰς του ἐσώθημεν ἐκ τῆς πείνης καὶ τοῦ θανάτου, ἀπὸ τὴν κοινὴν πίστιν εἰς τὴν τελικὴν νίκην ἐθερμωμένην περισσότερον ἡ καρδία μας. Ἀστυχεῶς τὸ τέσμα τῆς Κατοχῆς δὲν ἐσθίμανε τὸ τέσμα τῶν δεινῶν μας. Μία ἄλλη ἐπιδρομή, κνοφορομένη ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς ὑπὸ δυσδιάκριτα προσοπεία, ἐξεδηλώθη ἀπροκάλυπτος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ἡ ἀπειλή μᾶς νέας δουλείας ὑψώθη ὑπερόνω τοῦ λαοῦ μας. Πεύδη, πλάνας, συνοφανταία δὲν ἐπέτρυσαν εἰς ὅλους τοὺς μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ζῶντας νὰ ἀντιληφθοῦν ἀμύδως, δει ἐσπὸ. κειτο περὶ εἰρκῆς ἐπιβουλής. Ὑποβηθνομένης ἀπὸ διεκτινικά στοιχεῖα ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἐχρειάσθη καιρὸς πρὸς τοῦτο. Ἐχρειάσθη οἱ μεγάλοι μας φίλοι νὰ θέσουν τὸν δάκτυλὸν ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλων διὰ τὴν πιστεύσων. Ὄταν ὅμως ἐπίστυσαν εἰς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος τοῦ νομίμου Κράτους, προσήλθον ἄρωγοὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ σήμερον, περισσότερον παρὰ ποτὲ, αἱ τύχει, αἱ προσδοκίαι, τὰ ἰδανικά καὶ αἱ ἐνέργειαι τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς μεγάλης Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας σσηνηώθησαν εἰς κοινὴν καὶ ἀποφασιστικὴν πορείαν. Διότι οὐδέμια πρέπει νὰ ὑπάρχη ἀμφιβολία, δτι ἡ δύναμις τῆς χώρας πὺν ἐνοσρκώνει τὰ ἰδανικά τοῦ χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης, θὰ ἐπιβάλῃ τελικῶς τὰς θελήσεις της καὶ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ὁλόκληρον ἀπὸ τὴν εἰσδύσαναν βαρβαρότητα. Εἰς αὐτὴν τὴν ὠραίαν, τὴν γόνιμον, τὴν ἱστορικῶς βαρυσήμαντον ἔνωσιν τῶν δύο χωρῶν, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ κατανοηθῇ ποῖον προτεινόντα ὀρόν καλεῖται νὰ διαδοραματίσῃ ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνισμὸς. Αὐτὸς ἀποτελεῖ μίαν μεγάλην μας πρσβείαν παρὰ τῇ Ἀμερικανικῇ λαῶ. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκπληρωθῆ αὐτὸ τὸ ὠραῖον καὶ δημοσυρκόιν ἔργον, ἔργον, τοῦ ὁποίου τὰ ἠθικά πλεονεκτήματα εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ ὁικονομικά, πρέπει ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς νὰ καταστή, ἀνεῦ ξειαιρέσεων καὶ ἀνεπιφυλάκτους, ὁ συμπαραστάτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τοῦ ἀγωνιζομένου κατὰ τῆς προδοσίας.

Ὁ ἀγὼν ὁ σημερινὸς δὲν διαφέρει, κατὰ τὰ ἰδανικά του, ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821. Ἀγωνιζόμεθα ὅλοι οἱ Ἕλληνας, ἠνωμένοι, πλὴν μᾶς ἐλαχίστης μειοψηφίας, ὑπὸ τὸ ἐμβλημα τοῦ Στανροῦ, ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐσιῶν, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ἀνεσραϊότητός της, ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς εἰρηκῆς συμβιώσεως ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς. Ἡ φωνή σας, Ἑλληνας τῆς Ἀμερικῆς, φωνὴ ἀμεσῶλητος, ἐλληνική καὶ ἐν ταῦτῳ ἀμερικανική, δύναται νὰ ἀκουσθῇ περισσότερον τῆς ἰδικῆς μας καὶ νὰ ἐπιστεῦθῃ τὸ τέσμα τῶν δεινῶν μας. Ἐκείνο, τὸ ὁποῖον οἱ ἦρωες τοῦ 1821

ἠκοδόμησαν, σήμερον ἀπειλείται. Μετὰ τὴν θεομῆν καὶ συνεχῆ συναγωγίαν σας καὶ τὴν ἀδιάλειπτον συμπαραστάσιν σας δόξα-σθε οὐσιωδῶς νὰ ἐνισχύσῃτε εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν στιγμήν τὴν ἀγωνιζομένην Πατριδα.

Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐχὴ μας.

Καὶ ἡ ἀγάπη μας πάντοτε καὶ δλόκληρος θὰ εἶναι μαζί σας.

† Ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνός

—Συνεπεῖα τῆς πρό τινων ἡμερῶν προκληθείσης συγχύσεως ἐνεκα τῆς εἰς ὑλοποιήσεως τινος παρατηρήσεως διαφορῶν ἀκαθορίστων σχημάτων, χαρακτηρισθέντων ὑπὸ πολλῶν ὡς θερησκευτικῶν παραστάσεων, ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον ἀνακοίνωσιν:

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ δημιουργηθέντος θορύβου, σχετικῶς μετὰ τὴν ἐμφάνισιν ἱερῶν εἰκόνων ἐπὶ ὑλοποιήσεως διαφορῶν οἰκιάων καὶ καταστημάτων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἡ ἐπι τῇ παρακλήσει τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐξ ἀρχιερέων καὶ καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἐπιτροπὴ, μεταβῆσα ἐπὶ τόπου καὶ ἐξετάσασα ἐπακριβῶς, διεπίστωσεν διὰ τὰ φαινόμενα ταῦτα οὐδὲν τὸ συγκεκριμένον παρουσιάζουν σχέσιν ἔχον μετὰ θερησκευτικῶν παραστάσεων.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς

—Τῇ 15 λήξαντος μηνὸς ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος παρῆσθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παυρᾶσος» κατὰ τὴν εἰς τὴν Α. Ε. τὸν Προεβουτήν τοῦ Καναδᾶ γενομένην ἐπίσημον δεξίωσιν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτοῦ ὡς Ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου.

—Τῇ ἐπιούσῃ ἡ Α. Μ. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἰ. ναῷ τοῦ Ἀ' νεκροταφείου κατὰ τὸ εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Παναγ. Τσαυδάρη τελεσθῆν ἱερὸν μνημόσυνον.

—Τῇ 17 ἡ Α. Μ. ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς Στρατηγῶν κ. Βᾶν Φλήτ.

—Τῇ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος προέστη τῆς ἐν Τατοῖῳ ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τελεσθείσης ὀρχομωσίας τῶν ἐκ τῆς Σχολῆς Ἀεροπορίας ἀποφοιτησάντων νέων ἀνθυποσηναγῶν.

—Μετὰ τριήμερον (23) ἡ Α. Μ. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ κατὰ τὸ ὑπὸ τῶν Κρητικῶν σωματείων ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης τελεσθῆν ἱερὸν μνημόσυνον, αὐθημερὸν δὲ μετὰ μεσημβρίαν παρῆσθη εἰς τοὺς ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ τελεσθέντας Πανελληνίους ἀγῶνας τῆ συμμετοχῇ ἑλλήνων ἀθλητῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ Κύπρου.

—Τῇ 26 ὁ Μέγας Τελετάρχης τῶν Ἀνακτόρων κ. Λεβίδης προσελθὼν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καθ' ἅπαν δὲ τὸ λήξαν δεκαπενθήμερον ἡ Α. Μ. ἐδέχθη διαφόρους Ἐπιτροπὰς καὶ ἄλλους κληρικούς καὶ λαϊκούς ἐπισκέπτας.

—Τῇ 18 παρ. μηνὸς οἱ καθηγηταὶ καὶ οἱ φοιτηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐκδραμόντες ἀπὸ πρωΐας εἰς Βουλιαγμένην ἐπισκεφθήσαν τὸ ἐκεῖ Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον, ἐνθα ἐτέλεσαν τὴν θείαν ἱεουργίαν, καθ' ἣν ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ὁ ἐκ τῶν φοιτητῶν κ. Ἀργέντης. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ ἐτέλεσε μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου. Τὴν Σχολὴν ἐδεξιώσατο προσηκόντως ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὀρφανοτροφείου κ. Χρυσ. Νεαμονιτάκης καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ προσωπικόν.

—Τῇ προπαρελθούσῃ Κυριακῇ, 23 παρ. μηνὸς, ἐγένοντο εἰς ὅλους τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς αἱ ἐτήσια ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τελεταὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων. Οἱ ἱεροὶ ναοὶ ὑπερεπληρώθησαν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, πλαισιωθέντων ὑπὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν, οἱ ὅποιοι ἔσπευσαν νὰ παρακολουθήσουν τὰς προσόδους τῶν τέκνων των. Ἐν ἀρχῇ ἐγένετο σύντομος καὶ παραστατικὴ ἀνακεφαλαίωσις τῆς διδασθείσης ὕλης. Οἱ μικροὶ μαθηταὶ ἀπήντησαν μετ' εὐχέριαν εἰς τὰς ὑποβληθείσας εἰς αὐτοὺς ἐρωτήσεις καὶ ἤκουσαν μετὰ προσοχῆς τὰς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας πρὸς τοὺς ἀπηύθυναν οἱ Κατηχηταὶ καὶ Κατηχητρίαι τῶν.

Ἐπικολούθησεν ἀπαγγελία ποιημάτων καὶ ἐπιτυχῆς ἐκτέλεσις διαφορῶν ὕμνων καθὼς καὶ ψαλμωδία θερησκευτικῶν ἑσμάτων. Ἐν τέλει ὁ προϊστάμενος ἐκάστου ναοῦ διεβίβασεν εἰς τοὺς μικροὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίδας τὰς εὐλογίας τοῦ Μακαριωτάτου, εἰς δὲ τοὺς κατηχητὰς καὶ τὰς κατηχητρίδας τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ καὶ διένειμεν εἰς ὅλους τὴν καλλιτεχνικὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν ἰδιόχειρον ἐπιστολὴν τοῦ Μακαριωτάτου.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἡ ἱερά Μητρόπολις δι' ἐγκυκλίωσιν πρὸς τὸν ἱερὸν κληρὸν τῆς ἐπαρχίας συνέστησεν ὅπως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι προτρέπωσι τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα νὰ μελετᾷ τὰ «Ἄγιογραφικὰ θέματα», ἅτινα ἀπὸ τινος ἤρξαστο κατὰ μῆνα κυκλοφοροῦν τὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς ἀπὸ διετίας Ἰδρυθῆν καὶ λίαν εὐδοκίμως λειτουργοῦν ἐν Θεσσαλονίκῃ «Σχολεῖον τοῦ Χριστοῦ», πρὸς δημιουργίαν στελεχῶν διὰ τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μητρόπολις Μυτιλήνης

Σύσσωμος ὁ πληθυσμὸς τῆς Μυτιλήνης, ἡγουμένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἰακώβου συμπαραστατομένου ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ὑπέδεχθησαν τὰ εἰς τὴν στοργικὴν μέριμναν τῶν μυτιληναίων ἐμπειστευμένα περὶ τὰ 300 ἀνταρτόπληκτα παιδιὰ, κατὰ τὴν εἰς Λέσβον ἄφιξίν των. Πρὸς ὑποδοχὴν των παρετάχθησαν εἰς τὴν προκυμαίαν ὁ μαθητικὸς τῆς πόλεως κόσμος μετὰ τῶν διδασκάλων των, οἱ τρόφιμοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, καὶ πᾶσαι τῆς νῆσου αἱ Ἀρχαί. Ἐμπροσθεν τοῦ Λιμεναρχείου κυρία φιλόστοργαι διένειμαν εἰς τοὺς μικροὺς ξένους γλυκύσματα, δλόκληρον δὲ τὸ πλῆθος ἐν σιγηλῇ κομπῇ καὶ δακρυρροοῦν συνώδευσε αὐτοὺς εἰς τὴν καθορισθείσαν παιδούπολιν.

Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Καρδίτσης, ὅτι τὴν Κυριακὴν τῶν Μυροφόρων ἐγένετο ἡ πρό 22 ἐτῶν καθιερωθεῖσα λιτανεῖα τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Σεραφείμ, Ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ. Ἀπὸ τῆς παραμονῆς ἀποδεχθεῖς τὴν πρόσκλησιν ἀφίκετο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Χερουβειμ ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἱεροκλήρου Χαρ. Δέδε. Τὴν 7ην ὥραν μ. μ. ἀμφότεροι οἱ Μητροπολίται ἐν μέσῳ δύο στίχων ἐξ ἐξήκοντα ἱερέων ἡγουμένου τοῦ Ἱεροκλήρου καὶ κρουσμένων ὄλων τῶν κωδῶνων τῶν ναῶν τῆς σηματοστολιστοῦ πόλεως μετέβησαν ἐκ τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναόν, ἐνθα ἐτέλεσε τὸν ἔσπερινόν ὁ Σεβ. Τρίκκης, ὅστις καὶ ὠμίλησε περὶ τοῦ Ἁγίου Σεραφείμ. Τὴν ἐπαύριον, Κυριακὴν, ἐτελέσθη ἡ θεία λειτουργία ἐν μέσῳ πολλοῦ ἐκκλησιασματος, παρισταμένων καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, κατ' αὐτὴν δὲ ὠμίλησεν ἐπὶ τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς ὁ Σεβ. Τρίκκης. Περαιτωθείσης τῆς ἱεουργίας ἐπικολούθησεν ἡ λιτανεὺσις, προηγουμένων τῶν μαθητῶν καὶ τῶν Ἐξαπτερόνων. Παρηγήθη ἐφέτος συρροὴ πλῆθους πολλοῦ. Τὴν μεσημβρίαν ὁ Δῆμος Καρδίτσης παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν Μητροπολιτῶν, εἰς δὲ παρέκθισαν αἱ ἀρχαί, καὶ ἀντηλλάγησαν προπόσεις, καθ' ἃς ἐξήρθη ἡ ἐπὶ 24 ἔτη κοινωνικὴ δράσις τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος. Τὴν ἑσπέραν ὁ Σεβ. Θεσσαλιώτιδος παρέθεσε δεῖπνον ἐν τῷ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πόλεως.

—Κατὰ τὸν μεγαλοπρεπῆ πανηγυρισμὸν τῆς εορτῆς τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐν τῷ φερωνύμῳ μεγαλοπρεπεῖ μητροπολιτικῷ ναῷ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐν πλήθοντι ἐκκλησιασμάτων εἶπε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, δι' ὃ ἐξιστόρησε τὰς πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν ὑπηρεσίας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου

και τής εδοσεβοδε αύτου Μητρος Βασιλίσσης 'Ελένης, ενεκεν των όποιων ή 'Αγία ήμων 'Εκκλησία ώνόμασεν αότουσ ού μόνον 'Αγίους, αλλά και έξαιρετικώς 'Ισαποστόλους.

—'Η Α. Σ. ό Μητροπολίτης τελέσας αγιασμόν κατέθηκε τον θεμέλιον λίθον μεγάλης ισογείου οικόδομής, ήτις θά χρησιμεύση ώς Σχολή άγραμμάτων. 'Επί δωρηθέντος έκκλησιαστικού οικότόπου έξωθεν του μητροπολιτικού ναού οικοδομείται κτίριον τή συνδρομή τής ύπηρεσίας άνοικοδομήσεως, όπερ θά στεγάση πλην τής άνω σχολής και τά Γραφεία του 'Εργατικού Κέντρου Καρδίτσας. 'Επί τή εύκαιρία ταύτη διηλήσας ό Πρόεδρος του 'Εργατικού Κέντρου κ. Δημ. Κοτρώτσιος έξέφρασε την εύγνωμοσύνην τής εργατικής τάξεως προς τον Σεβ. Μητροπολίτην κ. 'Ιεζεκιήλ, όστις ού μόνον επί Κατοχής εφρόντιζε διά τά τρόφιμα των εργατών, αλλά και διά του οικόδομήματος τούτου καταδεικνύει τό ενδιαφέρον αύτου διά των εργατήν. Μετά τούτο ώμίλησεν ό Σεβ. Μητροπολίτης, όστις εϊπεν ότι μία κοινωνία δεν δύναται νά εύημερή, έν δωφ δεν εύημερούν ό εργάτης και ό αγρότης. 'Η 'Εκκλησία, ένδιςφερομένη δι' άμφοτέρους, έδώρησε τό οικόπεδον τούτο και οικόδομει στέγην διά τους άγραμμάτων άνδρας και γυναίκας πάσης ήλικίας, ίνα, φοιτώντες κατά τάς νυκτερινάς ώρας, λαμβάνωσι στοιχειώδη μόρφωσιν. 'Εν τω οϊκήματι τούτω θά στεγασθώσι και τά Γραφεία του 'Εργατικού Κέντρου, ίνα ό εργάτης εύρίσκειται πλησίον τής 'Εκκλησίας. Είς τάς αίθουσας του κτιρίου τούτου θά γίνονται και ήθικοθηρησκευτικά και πατριωτικά διαλέξεις, άντι των καφενείων και των αίθουσών των κινηματογράφων όπου ήδη τελούνται. Μετά την τελετήν έδόθησαν άναψυκτικά υπό των επίτροπων του μητροπολιτικού ναού, πάντες δ' οί εργάται προσεφέρθησαν νά εργασθώσι δωρεάν επί μίαν ήμέραν.

—Είς την άποπερατωθεισαν πτέρυγα του Κρατικού Νοσοκομείου «Ο 'Αγιος Σεραφεϊμ» έντειχίσθη τή 16 Μαΐου 1948 ή έξής έπιγραφή επί πλακόσ: «Νοσοκομείον ό 'Αγιος Σεραφεϊμ. Κτίτωρ ή 'Ιερά Μονή Κορώνης. 'Εγένετο έπιμελεία του Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων 'Ιεζεκιήλ 1948». Είς τον έντειχισμόν τής πλακόσ παρευρέθησαν ό Σεβ. Μητροπολίτης κ. 'Ιεζεκιήλ και τό 'Αδελφάτον, ό διευθυντής του Νοσοκομείου Ιατρος κ. Οικονόμου και τό λοιπόν προσωπικόν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Ειδήσεις εκ ΚΠόλεως αναφέρουσιν, ότι τή συστάσει των Ιατρών ή Α.Θ.Π. ό Οικουμενικός Πατριάρχης Μάξιμος έχκατεστάθη από τής 24 λήξαντος μηνός έν τή έν Χάλκη Ιερᾶ μονή του άγ. Γεωργίου «του Κρηνού», κατά παραχώρησιν του Πατριαρχείου 'Ιεροσολύμων, είς δ ή μονή άνήκει.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

'Εν τω έπισήμω Δελτίω του Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας «Πάνταινος» τής 1 Μαΐου έδημοσιεύθη «εκ του Πατριαρχικού Γραφείου» ή ακόλουθος «'Αναγκαία κανονική διασάφησης»:

«Ούχ άπαξ έως τούδε και έλέχθη και έπιστεύθη, ότι ό νυν Πατριάρχης δεν αναγνωρίζει εις τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον τό ούτω χαρακτηρισθέν κανονικόν δικαίωμα, ίνα δηλ. τούτο και μόνον συγκαλή τάς έν τή 'Ορθ. 'Εκκλησίᾳ οιασδήποτε Πανεκκλησιαστικὰς Συνόδους επί κοινή συσκέψει και άποφάσει εις ζητήματα προς την κανονικήν ζωήν πασών των κατά τόπους 'Αγίων του Θεού 'Εκκλησιών, καθώς και την άδελφικήν συνεργασίαν και την έν Πνεύματι 'Αγίῳ ένότητα αυτών αποβλέποντα.

Τούτο ιδίως έλέχθη και έπιστεύθη τελευταίως έξ άφορμής τής υπό του Πατριάρχου Μοσχόβιας 'Αλεξίου γενομένης προσκλήσεως όλων των Προέδρων των Αυτόκεφάλων 'Εκκλησιών με σκοπόν την σύσκεψιν επί ώρισμένων Πανεκκλησιαστικού ενδιαφέροντος θεμάτων εις Μόσχαν.

Είς την πρόσκλησιν αυτήν τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον άντι πάσης, ως γνωστόν, άλλης άπαντήσεως έδήλωσεν, ότι μόνον ό Οικουμενικός Πατριάρχης δικαιούται νά ενεργή τοιαύτας προσκλήσεις, ένῶ ό Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας, έξ άλλου, έδήλωσεν, ότι δεν άποδέχεται την πρόσκλησιν, όχι διά τό έπιχείρημα του Οικουμενικού, άλλα μόνον διότι αι νυν συνθήκαι παγκοσμίου διαταραχής δεν επιτρέπουν την Συνοδικήν ταύτην συνάντησιν, και δη έν Μόσχᾳ.

'Ενετάλημεν άρμοδίως νά δηλώσωμεν εις άπάντησιν των άνωθι, ότι συγκαλοΰνται μέν έν τή 'Ορθόδοξω 'Εκκλησίᾳ αι έν λόγω Σύνοδοι υπό του Οικουμενικού Πατριάρχου, έχοντος την πρωτοβουλίαν ως πρώτου έν ίσοις, μεταξύ των Πατριαρχών, αλλά τούτο δεν γίνεται καθ' ύπαγόρευσιν κανόνος τινός τής 'Εκκλησίας, άλλα καθ' έθος και μόνον, επικρατήσαν έν τή 'Εκκλησίᾳ, άπότου τά παλαιόφατα Πατριαρχεία 'Αλεξανδρείας, 'Αντιοχείας και 'Ιεροσολύμων, κατακτηθέντα υπό των 'Αράβων, έχασαν την αυτοτέλειαν και έλευθερίαν δράσεώς των, ένῶ τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον άπεναντίας απέλαμβανε πλήρους έλευθερίας, και έπροστατεύετο υπό των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων, και ήμαζε και ένήργει έλευθερώς, βοηθοΰν ταύτοχρόνως έν πᾶσι και τά υπόδουλωθέντα Πατριαρχεία.

Σήμερον κατά κεκτημένην ταχύτητα έξακολουθεί νά έχη την πρωτοβουλίαν έν τή συγκλήσει του Οικουμενικόν Πατριαρχείον, εκαστος δε εκ των Προέδρων των Αυτόκεφάλων 'Εκκλησιών, όστις θά έπεθῆμει νά συγκληθώσιν αι 'Εκκλησίαι προς κοινήν σύσκεψιν, δέον ν' άπευθυνθή προς τον Οικουμενικόν Πατριάρχην διά νά ενεργήση ούτος την σύγκλησιν. 'Εάν όμως δι' άδικαιολόγητων αιτίαν συνέβαινε ν' άρνηθή ό Οικουμενικός νά συγκαλέση, τότε δικαιούται νά συγκαλέση ό 'Αλεξανδρείας, ή έτερος εκ των Πατριαρχών μετ' αυτών.

'Αλλοίμονον εάν ήναγκάζετο ή όλη 'Εκκλησία νά άδρανή και νά χαλαρή έν τή κανονική αυτης ζωή, είτε από ιδιοτροπίαν του Οικουμενικού, είτε και από πεισιν τυχόν τής κατεχούσης πολιτικής δυνάμεως. Τοιαύτης δε άδρανείας ή κακής χρήσεως του δικαιώματος τής πρωτοβουλίας του Οικουμενικού Πατριάρχου εις βάρος τής ζωής τής όλης 'Εκκλησίας διά τούτον ή τον άλλον λόγον έχομεν κατά τους νεωτέρους ίδια χρόνιας ίκανά δυστυχώς παραδείγματα.

'Εν 'Αλεξανδρείᾳ τή 29 'Απριλίου 1948.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Κατ' είδήσεις εκ Λευκωσίας, ή 'Ιερά Σύνοδος τής κυπριακής 'Εκκλησίας έδημοσίευσε προκήρυξιν προς τον κυπριακόν λαόν, δι' ής, καταγγέλλουσα τάς περι αυτούδοικησεως τής νήσου νέας βρετανικής προτάσεις ως άπαραδέκτους, διαδηλοΰ, ότι και άλλην Κυπριοι δεν έπαυσαν από τής πρώτης ήμέρας τής βρετανικής κυριαρχίας νά ζητούν την ένωσιν μετά τής 'Ελλάδος, ή όποία θ' άποτελέση πράξιν δικαιοσύνης εκ μέρους τής Μεγ. Βρετανίας, ήτις, ως θιασώτης του δικαίου, δεν είναι δυνατόν ειμῆ νά ίκανοποιήση τους έθνικούς πόθους του Κυπριακού λαου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Κατά τηλεγραφικὰς εκ Ρουμανίας πληροφορίας από τής 24 λήξαντος μηνός Πατριάρχης Ρουμανίας έξελέγη ό Τοποτηρητής του πατριαρχικού θρόνου Μητροπολίτης 'Ιουστινιανός Μαρίνα.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Εύρυτάτη και ζωηρά διεξάγεται συζήτησις εις τους άγγλικανικούς κύκλους περι του ζητήματος του γάμου, έν σχέσει και προς την χρῆσιν των μέσων τεχνικής παρακωλύσεως τής συλλήψεως. Σχετικώς ό Σεβ. 'Αρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας έδήλωσεν ότι, οιαδήποτε καν ήνε ή νομική έρμηνεία τής «συντελέσεως» του γάμου, ή διδασκαλία τής 'Εκκλησίας εινε και παραμένει ότι ή παιδοποιία είναι εις τών κυρίων σκοπών του, άν μη ό πρώτιστος· ή δε «συντέλεσις» δεν επιτυγχάνεται έν τή περιπτώσει τής έκουσίας χρησιμοποίησεως τεχνητής παρακωλύσεως τής τεκνογονίας. 'Αποτελεί αύτη τό χριστιανικόν καθήκον του άνδρος και τής γυ-

ναϊκός, έκτός αν ή άτεκνία όφείλεται εις φυσικά αίτιας. Τούτου ένεκα, έκάτερος τών συζύγων, όστις άνευ τής συγκαταθέσεως του έτέρου έπιζητεί την τοιαύτην τής τεκνογονίας παρακώλυσιν, διαπράττει σοβαρόν άμάρτημα.

—Η γνωστοτάτη «Εταιρεία προς διάδοσιν τής χριστιανικής γνώσεως» (S.P.C.K.) έώρτασεν έν Λονδίνω τή 9 παρελθόντος Μαρτίου την 260ήν επέτειόν τής, καθ' ήν ή Α. Σ. ό Αρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας εξέθηκε τάς νέας τής Εταιρείας προσπάθειάς προς εξέδικευσιν τής έν τε τή Άγγλία και τῷ έξωτερικῷ δράσεώς τής.

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΙΣΜΟΣ

Τή 17-21 προεχοδς Αύγουστου έν Hilversum τής Όλλανδίας θά συγκροτηθῆ τό 15ον Διεθνές Συνέδριον τών Παλαιοκαθολικών Εκκλησιών. Τό τελευταίον συνέδριον είχε συγκληθῆ έν Ζυρίχη τῷ 1938. Τό νέον συνέδριον διοργανούται υπό του Αρχιεπισκόπου Ουτρέχτης Σεβ. Rinkeλ, θά μετάσχωσι δ' αὐτοῦ οι έπίσκοποι τής Ένώσεως Ουτρέχτης έν Γερμανία, Αυστρία, Ηνωμ. Πολιτείας, Όλλανδία, Πολωνία, Έλβετία και Τσεχοσλοβακία.

ΕΒΡΑΙΣΜΟΣ

“Αμα τή λήξει τής έπί τής Παλαιστίνης έντολης τής Μεγ. Βρετανίας και τής έκ τής Ίερουσαλήμ άποχωρήσεως τών βρετανικών άρχών (15 Μαΐου), τά μέλη του Έβραϊκού Έθνικου Συμβουλίου συνελθόντα εις πανηγυρικήν συνεδρίαν έν τή αίθούση Έργων Τέχνης τής πόλεως Τελ Άβίβ, εις έφαρμογήν τής άποφάσεως του Ο.Η.Ε. άνεκήρυξαν την Ίδρυσιν του νέου «Κράτους του Ίσραήλ».

Καθ' άνεκoinώθη άμέσως υπό του νεοϊδρυθέντος έβραϊκού ραδιοφωνικού σταθμού «Η φωνή του Ίσραήλ», τό νέον κράτος θά ήνε άνοικτόν διά πάντας τούς έβραίους μετανάστες, θά πρόσαγή την άνάπτυξιν τής χώρας, θά βασιση έπί τών άρχών τής έλευθερίας, τής δικαιοσύνης και τής ειρήνης, άς έδιδασαν οι προφήται, θά έφαρμόση πλήρη κοινωνικήν και πολιτικήν ίσότητα άνευ διακρίσεως φυλής, θρησκευματος ή φύλου. Έπιπροσθέτως παρεσχέθη ή ύπόσχεσις τής πλήρους διαφυλάξεως τών κειμηλίων και τών θρησκευτικών τόπων πασών τών θρησκειών, τής άκριβδς τήρησεως τών άρχών του Ο.Η.Ε., εκλήθησαν δ' οι άραβες κάτοικοι του «Κράτους του Ίσραήλ» όπως έπανεέλθωσιν εις την όδόν τής ειρήνης έπί τή ύποσχεσει, ότι θά έξασφαλισθώσιν εις αὐτοῦς πλήρη και ίσα δικαιώματα ύπηκοότητος και έκπροσωπήσεως των εις τε τούς κρατικούς όργανισμούς και εις τά διάφορα Ίδρύματα.

Η διακήρυξις αὐτή άνεγγνώσθη υπό του πρωθυπουργου τής προσωρινής κυβερνήσεως Δαυιδ μπέν Γκούριον. Ταυτόχρονας προς ματαιώσιν τής Ίδρύσεως έβραϊκού κράτους έν Παλαιστίνη εισήλασαν εις Παλαιστίνη στρατεύματα τών γειτόνων άραβικών κρατῶν, έκτοτε δέ μαινεται πόλεμος μεταξύ τών άράβων και τών έβραίων έν τή Άγία Γῆ, θύματα του όποιου σημειοῦνται έκατέρωθεν ίκανά καθ' έκάστην.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Μερίμνη τής άμερικανικής Βιβλικής Εταιρείας εξέδθη ή Άγία Γραφή Ιαπωνιστί εις 150.000 αντίτυπα, άτινα άπεστάλησαν εις Τόκιο κατά τάς έορτάς τών Χριστουγέννων του παρελθόντος έτους. Έπειδή από έξαιτίας οὔδεμια έκδοσις Άγ. Γραφής έγένητο έν Ιαπωνία, τά αντίτυπα ταῦτα άνεμένοντο αὐτόθι μετά πολλής άνυπομονησίας, αι ομάδες δέ τών μελετῶν τής Βίβλου εινε μετά τόν πόλεμόν πολυαριθμότερα ή άλλοτε.

—Έσχάτως έπερατώθη ή εις την Θιβητικήν γλώσσαν μετάφρασις τής Άγ. Γραφής, αὐτη εινε ή υπό τής Βρετανικής Βιβλικής Εταιρείας πραγματοποιηθεΐσα έπικροιστή έξηκοστή ένάτη μετάφρασις τής Ίερῶς Βίβλου.

—Πρόσφατος εΐδησις άνεκοίνωσεν ότι ή μνηστή του τῶς βασιλέως τής Ρουμανίας Μιχαήλ Πριγκήπισσα Άννα τών Βουρβόνων Πάρμας προσήλθεν εις την Όρθοδοξίαν.

—Η Άμερικανική Βιβλική Εταιρεία έδημοσίευσεν έκκλησιν προς άπόκτησιν 500.000 νέων μελών όπως δημιουργήση κεφάλαιον έκ \$ 2.500.000, δι' οὔ θά καλυφθώσιν αι δαπάναι προς διάδοσιν έπί πλέον έπτά εκατομμυρίων αντίτύπων τής Άγίας Γραφής κατά τό ένεστῶς έτος. Η Εταιρεία γνωστοποιεί ότι έλαβεν 7.856.000 αίτήσεις αντίτύπων έκ 15 χωρών.

—Η Γαλλία ζητεί έπειγόντως 30.000 αντίτυπα τών Άγ. Γραφών. Προς τοῦτο, τή βοηθεία τής Άμερικανικής Βιβλικής Εταιρείας ήγοράσθησαν έκ Σουηδίας 16 τόνοι ειδικου χάρτου και έστάλησαν εις Λωζάνην. Τά αντίτυπα θά βιβλιοδετηθώσιν έν Γαλλία δαπάναις τής Γαλλικής Βιβλικής Εταιρείας.

—Ο έν Αιγύπτω άνταποκριτής τών Λονδινέων «Εκκλησιαστικών Καιρών» σημειοί, ότι κατά την σύσκεψιν τήν διοργανωθεΐσαν έν Καΐρω υπό τής «Επιτροπής Συνδέσμου τών έν Αιγύπτω Κοινοτήτων», διεπιστώθη ότι α) τόσα προσκόμματα παρεβάλλονται εις την άνεργειαν έκκλησιών, ώστε αὐτη αναβάλλεται έπί έτη, ή και πολλάκις δέν έπιτρέπεται· β) οὔδεις χριστιανός διορίζεται εις άνωτέραν διοικητικήν θέσιν· γ) άσκειται έμμεσος πίεσις έπί τών ιδιωτικών έπιχειρήσεων όπως προσλαμβάνωσιν ύπαλλήλους άποκλειστικῶς μουσουλμάνους· δ) ό ραδιοφωνικός σταθμός εινε εις την διάθεσιν μόνης τής μουσουλμανικής κοινότητος διά την διάδοσιν του Κορανίου, άποκλειομένης τής μεταδόσεως τής χριστιανικής λειτουργίας και τής άναγνώσεως τής Άγ. Γραφής έκ του ραδιοφωνικού προγράμματος.

—Έν Τσεχοσλοβακία δι' έπισήμου άποφάσεως άπηγορεύθη ή χρῆσις τής ούγγρικῆς γλώσσης διά την λατρείαν. Κατά του μέτρου τούτου διεμαρτυρήθησαν οι μόνον την ούγγρικην κατέχοντες κληρικοί και λαϊκοί διά τών έκκλησιαστικών των άρχών.

—Τό Συνοδικόν Συμβούλιον τής Έδαγγελικής Εκκλησίας τών Άδελφών τσέχων διεβίβασεν αίτησιν προς τόν πρόεδρον τής Κεντρικής Επιτροπής έπί τῶν διά λόγους συνειδήσεως μη έπιθυμούντων νά μετέχωσι, κατά τάς Κυριακάς, τών υπό τής κυβερνήσεως τής Τσεχοσλοβακίας διοργανωθεΐσαν έργασιάν άνοικοδομησεως τής χώρας, έτοιμων όμως ν' άνακληθώσιν αὐτην δι' έργασίας έντός τής έβδομάδος. Η Εκκλησία παρεκάλεσεν όπως τά πρόσωπα ταῦτα μη θεωρηθώσιν ως έχθρικά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μεθοδίου Κοκτοσιάνου Μητροπολίτου Κερκύρας και Παξών, Έγκύκλιος προς τόν όρθόδοξον ιερόν κληρον και τόν έλληνικόν λαόν του νομου Κερκύρας και διαμαρτυρία κατά τών επιδιώξεων, έξορημῶσεων και έπεμβάσεων του ρωμαιοπαπισμου εις την Κέρκυραν και γενικῶς την Ελλάδα. Κέρκυρα 1948 (μέγα όγδοον σ. 29).

Αμίλκα Σ. Αλιβιζάτου τ. Καθηγητο υ του Κανονικου Δικαίου έν τῷ Πανεπιστημίῳ Αθηνών, Η άναγνώρισις τών άγιών έν τή Όρθοδόξῳ Εκκλησίᾳ. (Ανατύπωσις έκ τής «Θεολογίας»). Αθήναι 1948 (σ. 37).

B. M. Vellas Professor in the University of Athens, Old Testament Studies in the modern Greek Orthodox Theology (Republication from «Θεολογία»). Athen 1948 (σ. 12).

Βασιλίου Ατέση Έπισκόπου Ταλαντίου, Έπίτομος Έπισκοπική Ιστορία τής Εκκλησίας τής Ελλάδος από του 1833 μέχρι σήμερα. Τόμος Α'. Αθήναι 1948 (σ. ισ' +320).

Πρεσβ. Ιωάννου Σπ. Ράμφου, Άγιολογικά μελετήματα: Β' Αι τρεις εύρέσεις τής τιμίας κεφαλῆς Ιωάννου του Προδρομου.—Ο άββα Γεράσιμος ό Ιορδανίτης.—Οι Τεσσαράκοντα μάρτυρες. (Ανάμνησον έκ τής «Εκκλησίας»). Αθήναι 1948 (σ. 32). Μετ' εικόνων.

Θεοδώρου Ξόδη Τά κείμενα στον Όρθρο τών Παθῶν

και τῆς Ἀναστάσεως (Ἀνάπτυον ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Ἀκτί-
νες») Ἀθήναι 1948 (σ. 37).

Βιβλιοθήκη «Ἀποστολικῆς Διακονίας»: Ἀρχιμανδρίτου
Τίτου Ἐμμ. Ματθαίου Ὁ ἱερεὺς ἀπέναντι τῶν ἐργα-
τῶν. Ἐν Ἀθήναις 1948 (σ. 30).

Ἡ φωνὴ τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος: Στὸ μαχόμενον Ἑλληνοπούλο. Ἐν Ἀθήναις
1948 (σ. 15).

Ἔγινε ἄνθρωπος! (Διήγημα Θ. Κ.). Ἐκδοσις Ο.Χ.Α. Ἡ
«Ἀποστολικὴ Διακονία Θεσσαλονίκης». Θεσ/νίκη 1948 (σ. 54).

Ὁ κύκλος τῆς σωτηρίας (Διήγημα Θ. Κ.). Ἐκδοσις
Ο.Χ.Α. Ἡ «Ἀποστολικὴ Διακονία Θεσσαλονίκης». Θεσσαλο-
νίκη 1948 (σ. 54).

Thomas a Kempis Ἡ Μίμηση τοῦ Χριστοῦ. Σὲ
ἀπόδοση Βελ. Φρέξη. Ἀθήνα 1948 (σ. 1στ'—258).

Δ. Σπ. Εὐσταθοπούλου Ἐγκόλιος Βιβλιοθήκη 4: Ἔνας
κοινωνικὸς ἦρωας. Ἀθήναι 1948 (σ. 44).

Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς «Ἀποστολικῆς Διακο-
νίας» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (1 Ἀπριλίου 1947—
31 Μαρτίου 1948). Ἀθήναι 1948 (σ. 28).

Σ. Πλακίδη καὶ Δ. Κοτσάκη Ὁ κομήτης Whipple—
Fedtke (1942 g.). Ἀνάπτυον ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἀ-
καδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθήναι 1948.

Δημ. Ε. Κοτσάκη Ὑψηλοῦ τῆς Ἀστρονομίας εἰς τὸ
Πανεπιστήμιον καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν, Οἱ καινο-
φανεῖς ἀστέρεις (Novae) καὶ αἱ θεωρίαι περὶ τῆς κατα-
γωγῆς τῶν. Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ Δελτίου 28 τῆς Γ. Υ. Σ.
Ἀθήναι 1947.

Ἀντωνίου Κυριακοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ, Στὸ ξύπνημα τῆς
ζωῆς. Ἀθήνα (σ. 111).

Γάσσου Ἀδ. Γριτσοπούλου Ἡ ἐν Γορτυνίᾳ Ἐπισκοπὴ
Ἀκόβων. Ἀθήναι 1947 (σ. 10).

Τοῦ αὐτοῦ Ἡ παρὰ τὴν Δημητσάναν μονὴ Παναγίας
τῆς Αἰμυαλοῦς. Ἀθήναι 1947 (σ. 49).

Τοῦ αὐτοῦ Ἀράχωβα ἢ Γορτυνιακὴ καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς
δημιῶδες ἔσμα τοῦ κλέφτου Δήμου. Ἀθήναι 1948 (σ. 23).

Θεοδώρου Σύδη Ἡ σύγχρονη αἰσθησις τῆς Ὑμνογρα-
φίας. Ἀθήναι 1947 (σ. 277—284).

Γεωργίου Κ. Περατικοῦ Γνώθι σαυτόν. Ἐκδοσις «Ἀ-
γορευτικῆς Βιβλιοθήκης». Ἐν Βόλῳ 1948 (σ. 24).

Ε. Π. Παπανούτσου Αἰσθητικὴ. Ἐκδότης «Ἴκαρος».
Ἀθήνα 1948 (σ. 444, μέγα 8ον).

Ἄντ. Χατζηποστόλου δημοσιογράφου, Αἰ μαντικά τε-
χνα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ρώμην. Πρόλογος Ἀγγέ-
λου Τανάγρα. Ἀθήναι 1948 (σ. 270).

Σάουτ Γ. Κουντουριώτου καθηγητοῦ, τ. διευθυντοῦ
τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Πάρου, Ἱερά
Γεωγραφία ἢ Γεωγραφία τῆς Παλαιστίνης. Ἐκδοτικὸς
οἶκος Χαράλ. Συνοδικοῦ. Ἐκδοσις δευτέρα, μετὰ χαρτῶν
καὶ εἰκόνων, ἐγκυκλιμένη ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου. Ἀθή-
ναι 1948, (σ. 93).

ΕΠΙΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ ἐκ τῶν αἰδευ. ἱερέων ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς
ἐγκαταρισθείσας περιοχάς, ὅπου ἦσαν μονίμως
ἐγκατεστημένοι, παρακαλοῦνται ὅπως ἀναγγέ-
λωσι τοῦτο εἰς τὴν διεκπεραιώσιν τοῦ φύλλου
πρὸς τακτοποίησιν τῆς ἐφεξῆς πρὸς αὐτοὺς ἀπο-
στολῆς του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερί-
δες ἐπ' ἀνταλλαγῆ: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλη-
σίας», Ὁδὸς Μοσχονησιῶν 12Α Ἀθήνας 8. [Τηλέφ.
82,219].

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιτα-
γῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλη-
σία», Ἀθήνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται, δέον δὲ νὰ ἦνε
εὐανάγνωστα καὶ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς μιᾶς μόνον ὀ-
φειῶς τοῦ χάρτου.

Ἱ. Μητρόπολιν Μαρωσίας καὶ Θάσου ἢ ἐκ παρερ-

μηνείας τῶν ὑμετέρων ὁδηγῶν γενομένη ἀνωμαλία διορ-
θώθη, ἐνεγράφη δ' ὁ ἱερεὺς Παναγ. Καλτσιδης. — Αἰδευ.
Ἀναστάσιον Κατσιφῆν Αὐλῆς: τὰ ἐγγράφα σας διεβιβά-
σθησαν εἰς τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Διανομῶν, μόνην
ἀρμοδίαν νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δεῖ κατὰ τὴν δικαίαν παρά-
κλησίν σας.— Παν. Ἀρχιμ. Περ. Χόβολον Ἀρχιερατ. Ἐ-
πιτροπον, Ἡγουμενίτσαν, καὶ Αἰδευ. Γεώργιον Μανου-
σάκη Πεδιάδα Ἡρακλείου: αἱ διευθύνσεις σας ἐτακτο-
ποιήθησαν.— Αἰδευ. Γεώργιον Καπετανάκη Ρογδιά Ἡ-
ρακλ. Κρήτης: αἱ συνδρομαὶ τῆς «Θεολογίας» προκατα-
βάλλονται.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δέον νὰ μᾶς ἀνακοι-
νοῦται ἡμέσως, σημειουμένης ἀπαραιτήτως τῆς θέσεως,
ἐξ ἧς ἢ μετάθεσις. Ἄνευ τῆς σημειώσεως ταύτης ἀπο-
βαίνει ἀδύνατος ἢ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν
διεύθυνσιν.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Μυτιλήνης

Καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζό-
μενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι μίαν
τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἱ. ναῶν Ἀγίου
Ἐρμούλου Παλαιοκῆπου, Ἀγ. Γεωργίου Πολιχνίτου
καὶ Ἀγ. Γεωργίου Πληγωνίου, ὅπως ὑποβάλωσιν ἐν-
τός μηνός εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν αἰτήσιν μετὰ τῶν
νενομισμένων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 11ῃ Μαΐου 1948

† Ὁ Μυτιλήνης Ἱάκωβος

Ἱ. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 63 παράγραφος 1 καὶ
2 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν»
προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν
θέσιν τοῦ Ἱεροδιακόνου ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ ἁγίας Τριά-
δος Ἀγρινίου ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύ-
σεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα
πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ
εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων. Μεσολόγγιον τῇ
27 Μαΐου 1948.

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἰδιωτῶν	Δρχ. 12.000
Φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν	6.000
Ἐξωτερικοῦ	Δολλ. 6
Τιμὴ ἐκάστου φύλλου	Δρχ. 1.000
Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων:	
1) διὰ μόνην θέσιν	5.000
2) διὰ πλείονας τῆς μιᾶς ἐν τῇ αὐτῇ Προκηρύξει ἐκάστη πρὸς δραχμᾶς	3.000
Οὐδεμία Προκηρύξις θὰ δημοσιεῦται μὴ συνο- δευομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῆς.	
Αἱ συνδρομαὶ προκαταβάλλονται.	

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

† Ὁ Φιλίππων ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Πολυανῆς ΙΩΑΚΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π Σ ΜΑΝΩΛΕΪΣ

Ἐν Ἀθήναις, τύποις «Φοῖνικας» Λεωνάτου 4